

Tasuta
Ilmub kaks
korda kuus
Tiraaž 10 250

Viimsi Teataja

Facebook.com/
ViimsiVald
@viimsivald
www.viimsiteataja.ee

Öörännak

paneb proovile
meeskonna vaimse ja
füüsilise vormi.

Loe lk 8

Noorsootöö nädal 2019

rõhub tervisele ja
heaolule.

Loe lk 10

Persoon

Vodevilli- laulik Kaisa Maria Ling: “ME EI TOHIKS KUNAGI JÄÄDA VAIT”

Loe lk 4–5

Täna sel lehel kaks kaant! Pööra leht ümber. >>>>
Aarne Saluveer pidas 60. juubelit. Loe lk 24–22

Talisuplus

leevendab vaimseid
pingeid ja tugevdab
immuunsust.

Loe lk 9

Ene Lill:

“Kui on hirm, siis ongi
vägivald”

Loe lk 6–7

Mikk Leedjärv:

“Mees ja naine peavad
teineteist täiendama”

Loe lk 2

Teet Suur teeb Viimsile jõulukuuse

Üleskutse: vii oma akna-
pesuvahendi kanistrid
Olerexi tanklasse tagasi.

Loe lk 3

JUHTKIRI

Täiendades teineteist

Igal inimesel on omad puudused ja omad tugevused. Ja küllap just selleks on Jumal loonud inimese meheks ja naiseks, et mehe puudujääke võiks naine aidata tugevusteks pöörata, ja ka vastupidi. Just täpselt nii nagu me tänapäeva maailmas ju ikka nõrkused püüame arengu edendamiseks oma tugevusteks pöörata. Ehk nii saavad partnerid teineteist täiendada.

Selleks aga, et teineteise toetamine ja ühestoimimine tegelikult ka juhtuda saaks, on meil inimestena vaja järjepidevalt paremaks saada. On vaja koos kasvada, et nõrkustest võiks tugevused saada.

Kuigi tänapäeval on vähenenud mõiste perekond tähtsus, sest pilt on selles valdkonnas nii kirjuks ja kärjeliseks läinud, on siiski perekond ja perekonnas toimuv tegelikult kogu ühiskonna toimimise aluseks. Mida lõhkimasid ja rohkem hajevil on perekonnad, seda segasem on ka pilt ühiskonnast. Kui aga ühiskonna väikseimas rakukeses on kõik korras, peegeldub see ka kogukonnas ja ühiskonnas.

Emal ja isal on meil igapäev, isegi siis, kui seemneraku viljastamise protsessis on oma osa andnud meditsiin või doonor on anonüümne, sest viljastumine toimub siiski munaraku ja seemneraku tasandil.

Nii on see inimest luues seatud, kuidagi teistmoodi ei ole võimalik elu jätkumine. Sarnaselt on oluline terve perekond, sest lapse kasvatamine ei ole antud ühe inimese ülesandeks, vaid on ikkagi perekondlik ettevõtmine.

Nii võimegi ka eeloleval pühapäeval tähistada isadepäeva, mis rõhutab isade olulisust meie igapäevaelus nii nagu emade meelespidamine maikuu teisel pühapäeval rõhutab emade tähtsust. Tõsi, isade roll on seoses ühiskonna mudelite muutumisega palju teisenenud, kuid isad on siiski isad, sõltumata hetke arusaamistest, millised täpselt võiksid ja peaksid olema isa rollid perekonnas. Meelespidamine ja tänamine on vägagi asjakohased ja lausa vajalikud. Olgu isa siis noor ja moodne või väärikas ja konservatiivne.

Inimestena aga meie kõik, sõltumata, kas meestena olakse isad või naistena emad, igatseme kogeda lähedust ja hoidmist ning soovime, et kõik läheks meie lähedastel kõige paremini. Kõige parema suunas saame me üheskoos liikuda aga üksnes siis, kui me täiendame teineteist, kui partnerite vahel on side, mida nimetatakse armastuseks.

Idealis on armastus tõeline vabadus, milles koos toimatakse, milles üksteist usaldatakse ja innustatakse. Tõelise armastuse ei sea mitte mingisuguseid tingimusi.

Inimestena kipume me ka armastuses kahjuks tingimusi seadma, sest kõige elus nähtu põhjal moduleerime enese jaoks ideaalse kaaslase mudelit nendest tingimustest ja iseloomuomadustest, mis meile sümpaatsed näivad. Selle mudeli põhjal aga inimest leida enda kõrvale on pea võimatu. Armumise seisundis õnneks ununevad paljud seatud tingimused, kuid hiljem ujuvad need siiski pinnale ja tekitavad niimoodi pingeid suhetes. Tõelises armastuses aga ei ole tingimuste seadmisest tulenevaid pingeid.

Täiendades teineteist saavad naine ja mees armastuses koos kasvada kõige edukamalt siis, kui neid tingimustest tulenevaid pingeid osatakse minimeerida ja esile osatakse tuua see, mis neid liidab. Tõelises perekonnas ei saa olla minu ja sinu tahtmisi, vaid peavad olema ühised sihid ja eesmärgid, mille nimel tööd tehakse. Nii on olnud see põhimõte abielu aluseks aegade algusest peale, kuid tänaseks kipub see ununema, sest individualism on saanud nii loomulikuks. Ja siis kannatatakse kannatlikult ka kõige keerulisemaid olukordasid elus ja perekonnas, julgemata abi paluda või oskamata pingeid tekitavatest tahtmistest omavahel kõneleda.

See kõlab küll ehk naiivselt, kuid tegelikult mitte ükski inimene ei tohiks elus kannatada ja valu kogeda teise inimese kapriiside või tahtmistest pärast. Eriti nende pärast, kes on kõige lähemad. Meiegi vallas on liiga palju inimesi, kes on omadega puntras ja segaduses, ning selle asemel, et püüda lahendusi leida, tekitatakse hoopiski pingeid juurde ja põhjustatakse valu oma lähedastele.

Ideali poole püüdlamine on kasvamise tee, millel edeneda soovides on esmalt vajalik tegeleda enda tundmaõppimisega ja enese kasvatamisega. Alles seejärel on võimalik leida enda kõrvale täiendust ja koos kasvades saada perekonnaks. Aga kui ennast ei ole suudetud tundma õppida, siis tekkivadki kapriisid ja isekus tahab oma väge näidata ning kannatajateks on need, kes meile kõige lähemal on, kuid kellele tegelikult soovime ju ikka kõike kõige paremat. Kasvamine armastuses on elukestev teekond.

Mikk Leedjaärv
vaimulik

Viimsi looduskeskkond meile kõigile

KOLUMN Viimsi pindalalist mõõdet ja meie tihedat asustust arvestades on meile kõigile selge, et looduslik osa kõikidel tasanditel rohujuureni välja on meie üha kasvava asustuse tihenemise surve all.

Raivo Kaare
Tammneeme
külavanem

Oleme viimastel aastatel teinud pingutusi kaitsmaks meie looduslikku keskkonda lageraiete eest, samuti liigsete metsaalade hõivamise eest arendajate poolt. Kahjuks ei ole see meil väga hästi õnnestunud – surve detailplaneeringute kaudu nii rannaaladele kui ka metsadele on jätkuvalt kasvavas trendis.

Kõik viimsilased, kes siia elama on asunud, hindavad just oma elukoha looduslikku kaunist asukohta ja mõistavad, et meie valla kõige suurem väärtus on metsad ja üksikud veel looduslikult säilinud rannaalad.

Et saavutada ühine arusaam meie metsade väärtusest, oleks vaja hinnata kogu metsa koosluse elurikkust ja metsa üldist tervislikku seisundit. Selle järgi saaksime otsustada, milliste raievõtetega peaks metsa korrastama, et põlismetsaalad säiliks sellistena nagu me soovime tulevastele põlvetele edasi anda.

Praeguse seisuga on RMK soov muuta kaitse-eeskirju maastikukaitsealadel ning saada rahva mandaat ja valla kooskõlastus senisest suuremas ulatuses lageraiete teostamiseks.

RMK kümne aasta kava perspektiivne ettepanekuprojekt aastaks 2020–2030 moodustab 40 protsendi ulatuses raiemahtu tänase raieküpse metsa pindalast. Sinna kuuluvad ka maastikukaitsealadel asuvad metsad. Kui arvestada võrdse kohtlemise printsiipi, siis sama protsendi raiemahu osas õigustatud ootus on ka erametsaomanikel.

Seda, mida toob lageraie kaasa alustaimestikule, ei taheta kunagi teemaks võtta. Alustaimestiku looduslik võrgustik hävitatakse tehnikaga raide teostamise käigus aastakümneteks. Näiteks mustikad, seeneniidistik, kõik samblikud jne. Kuna eestlane on meelsti ka korilane, siis varsti ei ole põhjust meil metsa seenele ega marjule

minna. Sama on olukord loomadega – põdrad ja kitsed satuvad aeda kärneriks juba täna ja metssead tuhnivad meie õuemaadel.

Selline on Tammneeme küla täna-ne reaalsus. Mina põliselanikuna ei ole varasematel aastakümnetel sellist metsloomade pealetungi inimeste elualadele kohanud.

Lugedes Viimsi valla arengukava, mida peame täie tõsidusega jälgima ja on ühtlasi rahva soov, leian lõigu järgmise tekstiga. Tsiteerin: "Siinkohal on väljakutseks piirata vallas metsa raiumist ja vältida lageraiet nii Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) kui eraomanike poolt hallatavatel aladel ning suurendada avalikkuse teavitamist nendel aladel planeeritavatest raietest." Loodan väga, et see dokument täidab oma eesmärgi ja ametkond ka seda järgib.

Seoses uute planeeringutega jäävad loomad meie metsaaladele lukku ja paljunevad siin intensiivselt.

Suheldes tihti RMK esindajatega on nendepoolne seisukoht olnud, et Viimsi metsad ei ole nende jaoks majandusmetsad ja Viimsi rahvas peaks ise otsustama, kuidas ta soovib oma metsi majandada.

Viimsi metsadel meid, inimesi, vaja ei ole. Arvestades metsade tugevat looduslikku isetaastumisvõimet, mida meie, sünnijärgselt põlvnenud kohalikud kogenud oleme, on see, et mets saab inimeseta suurepäraselt hakka. Samas RMK vajab metsa, et seda majandada, kasumit teenida ja katta selleks ettenähtud kulutused. Seda tuleb teha selliste raievõtetega, et Viimsi mets säilitaks oma looduslikult aastasadade jooksul väljakujunenud liigirohkuse ja ökoloogilise tasakaalu koos alusmetsa, erinevate putukaliste,

taimestiku, linnuliikide ja loomadega.

Arvestades varasemate aastate lageraiete hüppelise kasvu ja metsloomade traditsiooniliste toitumisalade hõivamisega kinnisvaraarendajate poolt, on metsaloomad häiritud ja segaduses. Seeläbi satuvad nad tihemini ka teedel õnnetustesse. Samas on rohekoridorid naabervaldadega katkenud ja kitsenenud. Seoses uute planeeringutega jäävad loomad meie metsaaladele lukku ja paljunevad siin intensiivselt.

Maanteedel tuleb tähistada loomade ülekäigukohad vastavate liiklusmärkidega, vältimaks ohtlikke olukordi kiiruse vähendamisega.

Vaadates praeguse seisuga RMK tegevust Viimsi metsades lageraiete osas, peab nentima, et peale lageraiete teostamist on väga paljud langid veel uuendamata. Uuendatakse lageraie viie aasta möödudes või siis on jäetud noorendik umbe kasvama.

Siinkohal teeb muret RMK lageraiete mahtude suurendamise soov, mis ei ole seniseid raiealasid suutnud korrastada nii, et oleks tagatud puistudel normaalne juurdekasv. Hetkel on kokkuleppe RMK-ga saavutatud selliselt, et kuni 2020. aasta kevadeni on Viimsi metsade raiekava peatatud.

Euroopa Liidu elurikkuse poliitika raames on 2011. aastal vastu võetud Euroopa Liidu elurikkuse strateegia aastani 2020. Selle alusel peagi valmiv rohetaristu strateegia kajastub ka uues üleriigilises planeeringus Eesti 2030+. Strateegia eesmärk on peatada 2020. aastaks EL-i bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja ökosüsteemi teenuste kahjustumine ning viimaste võimaluste piires taastamine.

Viimsi metsade säilimiseks on vajalik luua liikide ja elupaikade soodne seisund ja maastike mitmekesisus, mis tagab elupaikade toimimise ühtse ökoloogilise võrgustikuna.

Kõdunevad puud on tähtis tegur metsa uuenemise protsessis, mille läbi kasvab oluliselt metsade liigirikkus.

Olen seisukohal, et Viimsi metsad on väga väärtuslikud oma liigirikkuse poolest ja vajavad kaitse alla võtmist.

Elagu Viimsi metsad!

T-SÄRGI KONKURSI TULEMUS

Viimsi Teataja välja kuulutatud T-särgi konkursi võitis Kristian Kirsfeldti kavand "ma ♥ ummikuid". Facebookis toimunud hääletusel kogus särgi disainilahendus pea 500 poolthäälet. Kokku esitas Kirsfeldt konkursile

viis erinevat särgikavandit. Teisele kohale jäi pea 400 poolthäälega Tiina Tammetsi särgikavand "Vii Mind Sinna". Palju õnne võitjale! Loosimise tulemused meie Facebookis.

Viimsi Teataja

www.viimsiteataja.ee

@viimsivald

Facebook.com/ViimsiTeataja
Facebook.com/ViimsiVald

Peatoimetaja: Rain Resmelt Uusen, tel 602 8840, e-post rain.uusen@viimsivv.ee
Väljaandja: Viimsi Vallavalitsus
Trüki toimetanud: Meedium OÜ, tel 5661 1097, e-post yks@ajakirjys.ee
Kojukanne: Express Post AS, tel 617 7717, e-post tellimine@expresspost.ee

Vallaleht ilmub kaks korda kuus reedeti.

Ajalehe järgmine number ilmub 22. novembril. Kaastööde ja reklaamide esitamise tähtaeg on 14. november kell 16.

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil **vt@viimsivv.ee**. Kaastöid võib tuua ka otse toimetusse või saata postiga aadressile **Nelgi tee 1, 74001 Viimsi, Harju maakond**.

Toimetusel on õigus kaastöid toimetada ja lühendada.

Viimsi saab plastist kanistritest jõulukuuse

TAASKASUTUS JA JÕULUD Kui kasutate auto-omanikuna aknapesuvedelikku, mille oled Olerexist plastkanistris ostnud, vii see tühjal tagasi kas Viimsi või Peetri tanklasse spetsiaalsesse kogumisvardasse või anna tagasi ükskõik millisesse Olerexi tanklasse – nii panustad Viimsi jõulukuuse ehitusse, mille kavandi on loonud kunstnik **Teet Suur**.

Tühjad kanistrid saab kogumispulga otsa jätta Viimsi Olerexi tanklasse varda otsa. Foto: VT

Rain Resmeldt Uusen

Viimsi Teataja peatoimetaja

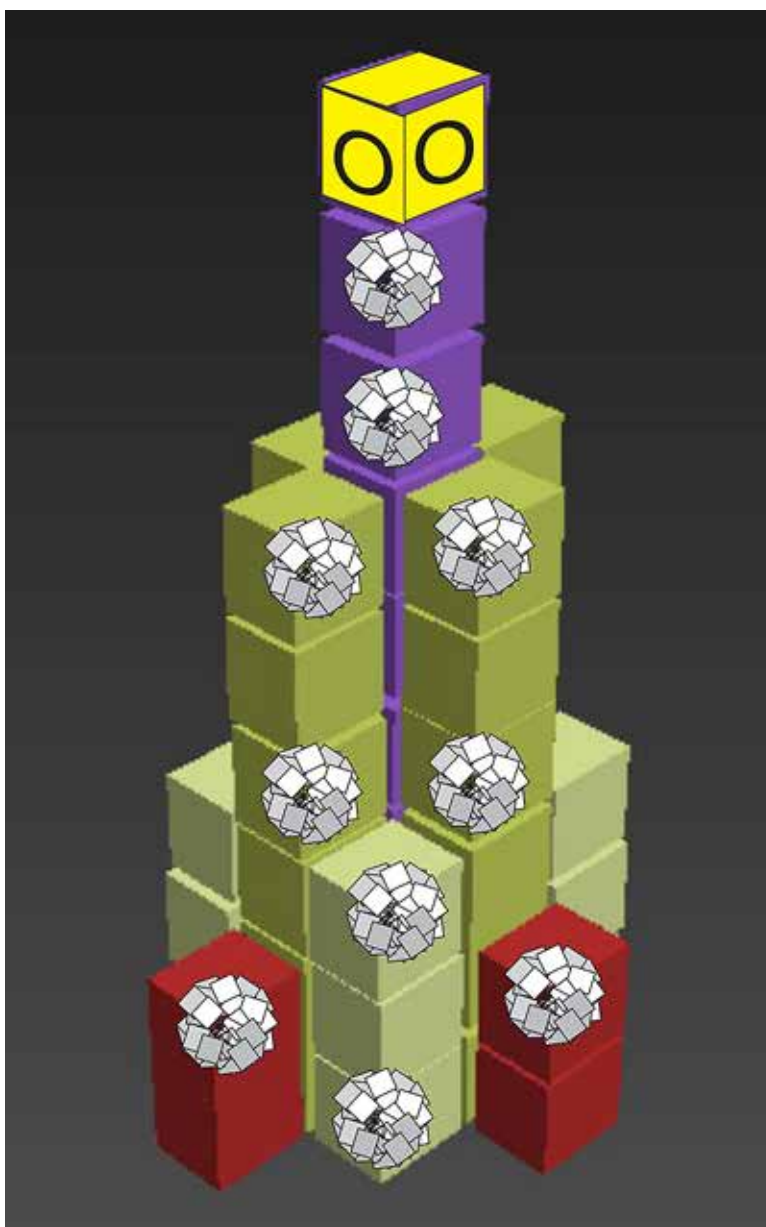
“Kui ideelahenduse peamiseks materjaliks on IBC-mahutid ja aknapesuvahendi

kanistrid,” selgitab kunstnik Teet Suur Viimsi jõulukuuse kunstiprojekti.

“Põhikonstruktsioon koosneb varem kasutuses olnud IBC-konteinerimahutitest. Kasutame ka konteinerite raame, kus mahuti on asendatud aknapesuvahendi kanistritest valgustatud kogumitega.”

Seega saab iga autoomanikust

Teet Suure visioon Viimsi jõulupuust. Illustratsioon: Teet Suur

viimsilane panustada jõulukuuse loomisse, viies aknapesuvedeliku tühjad kanistrid Olerexi tagasi.

“Advendikuusel valguse süüdamisega teeme sissejuhatuse keskkonna-aastale 2020 Viimsis, mille peamine fookus on Viimsi veevarude, aga ka teiste looduslike ressurside säästlik kasutamine kogukonnas,” kommenteeris vallavanem Laine Randjärv. “On tõesti tore, et taaskasutuskuskedega tuntust kogunud kunstnik Teet Suur seekord meiega oma loomingut jagab.”

Kuuse kerkimist Haabneeme keskvaljakul (Randvere tee ääres) saavad viimsilased jooksvalt ka jälgida. Viimsi jõulukuusel süüdatakse valgus 1. detsembril.

Pärast jõulukuuse demonteerimist jaanuaris töödeldakse kuuse ehituseks kogutud ja kasutatud kanistrid Olerexi koostööpartneri poolt taas ümber plastmassiks, millest valmivad uued kanistrid.

Varasemalt on Teet Suur kogunud kuulsust ja tuntust Rakvere kuuseinstallatsioonidega läbi aastate, olles pälvinud palju positiivset tagasisidet üle maailma.

Pane tähele!

Olerexis töötab ka kanistri- vaba klaasipesutankur – selle abil saad autot varustada klaasipesuvedelikuga ka kanistrita.

ERAKORDNE TOITLUSTUS ERA- JA FIRMAÜRITUSTEL

Suupisted

Peomenüüd

Kohvipausid

TULI
CATERING

+372 5668 6979 • www.tulicatering.ee

MAGAZIIN

Lai valik, mõistlik hind!

Pakkumised kehtivad 31.10.-27.11.2019 või kuni kaup jätkub. Pildid on illustreerivad.

Riidestange
ratastel

170 cm
22.90€

kliendikaardiga

15⁹⁰

Piduritega kolk
8.90€

kliendikaardiga

6⁹⁰

Soojapuhur
2000 W, 230 V
11.50€

8⁵⁰

Pleed
180 x 220 cm
22.90€

16⁹⁰

LASTE SUKKPÜKSID
v.a. TCM märgistusega tooted

-20%
kliendikaardiga

Randvere tee 1b, Viimsi • E-R 10-20 • L 10-18 • P 10-18

f /magaziin

ig /kauplasmagaziin

www.magaziin.ee

Kaisa Maria Ling: “Mina vait ei jää!”

BLUUSIVALU Vodevillilaulik Kaisa Maria Ling leiab Viimsi Teatajaga vestluseks ja fotosessiooniks aega vahetult enne prassimist Tallinnas Kalamaja keldris asuvas Heldekeses, mis kodulehe andmeil on komöödia-, burleski-, tsirkuse-, muusika- ja maagiaklubi. Maagilise hääle, siira julguse ja jõulise enesekindlusega Ling bluusib täissaalile valust ja tervenemisest.

Rain Resmelt
Uusen

Viimsi Teataja
peatoimetaja

Mõned päevad enne Heldekesse kontserti tituleeriti Lingu bänd Kaisa Ling Thing Estonian Blues Challenge'il Botikus Eesti selle aasta parimaks blusi- bändiks ja ta sõidab peagi Hollandisse Eestit esindama. Publik plaksutab ja vilistab, nõuab veel, mõned laulavad kaasa. “Nii kole mees!” hõikab Ling lüüriliselt. “Sa peksa mind, mees,” kõlab järgmine lugu. Aga miks selline muusika?

Muusika – tervenemise kunst
“Sajanditaguste bluusinaiste julgus võiks anda inspiratsiooni ka neile inimestele, kes tänapäeval kannatavad vägivalda käes,” selgitab Kaisa Maria Ling, miks ta just sellist muusikat on otsustanud teha. “Me ei tohiks jääda vait, sest “sellest” ehk inimestevahelisest vägivallast on liiga palju räägitud või sest et see tundub kellelegi väärastunud,” lisab ta. “Loodetavasti aitab minu

avameelsus mõnda Eestis vägivalda all kannataval naisel või mehel lahendusi ja julgust leida.”

25. novembril on ÜRO rahvusvaheline naistevastase vägivalla vastu võitlemise päev ja Ling annab sel päeval just Viimsis, Black Rose pubis algusega kell 19 kontsertseminari, kuhu sissepääs on tasuta.

“See, et sada aastat tagasi võidi, julgeti ja saadi Ameerika Ühendriikides taolisi laule laulda ja heliplaadilegi salvestada, võib tunduda uskumatu ja jätta mulje, et elu oli sel kahe maailmasõja vahelisel ajajärgul eriliselt ebatsiviiliseeritud või et sellised koledad teemad meid siin Eestis ei puuduta, kuid tegelikkus maalib tänapäeva vaatevinklist hoopis teistsugust ja hoopis murettekitavamat pilti,” jutustab Ling. Ta ei ole sellest teemast olnud ise puutumata. “Olles elanud pea neli aastat koos inimesega, kes oli minu vastu vastik ja kellele mina sugugi midagi võlgu ei jäänud, saan alles nüüd, mitu head aastat hiljem aru, et tegu oli vägivaldse suhtega. Kõige raskem on seda vast iseendale tunnistada. Minu jaoks on see olnud enese kehtestamise, julguse kogumise ja väljaelamise teekond.”

Vägivald elab edasi

“Ross Altman, USA poliitiline laulik, aktivist, blusiuurija ja kolumnist on 2013. aastal oma FolkWorksi kolumnis arvustanud üpris kriitiliselt Smithsoniani instituudi välja antud CD-kogumikku “*Classic Harmonica Blues*,” meenutab Ling. “Teema peamine kriitika seisneb selles, et suurte blusimeeste Sonny Terry ja Brownie McGee rohkearvulisest loomingust on kogumiku tarbeks valitud laulud, mis räägivad naistevastastest vägivallast, samas pole seda aspekti saatesõnas kuidagi käsitletud.”

Tõepoolest, lisab Ling, et varane USA bluus sisaldab laule, mis on väga eksplitsiitsed, räägivad seksist, surmast, enesetapust, kriminaalsetest tegudest, narkootikumidest ja tõesti, ka vägivallast. “Ja igal juhul tuleks neid käsitleda ajaloolises kontekstis. Ajad on muutunud, ütleb ju Altmangi, et toona “elati inimõiguste mõttes kiviajas”, aga tänane lääne ühiskond on tsi-

Etteasted on kui muutumise teekond.
Fotod: Getter Kuusmaa

viliseeritum, avalikke hukkamisi ja vägistamisi ei toimu Euroopas ja Põhja-Ameerikas enam niiviisi, nagu paar sajandit tagasi.”

Altman püüab blusikogumikku analüüsida: “Seda võiks ju mõista, kui albumi eesmärgiks oleks tuua esile laule, mis kannavad sõnumit, millest me juba ammu kultuurina

välja oleme kasvanud.” Aga Ling lisab: “2013. aastast alates on aga juhtunud nii mõndagi, mis sunnib seda väidet uuesti kaaluma. Vaid mõnda juhtumit nimetades joonistub välja teatud muster: Taavi Rõivas, Bill Cosby, Harvey Weinstein, terve #MeToo liikumine, mis sunnib küsima, kas lääne ühiskond tervikuna ikkagi on “sellest” välja kasvanud?”

Keeruline ja ohtlik

“Mida Altman mõtleb “selles” all?” küsib Ling, kui teda samal ajal lavavalmis grimeeritakse. “Ma Rainey, Bessie Smithi, Victoria Spivey ja teiste vodevillibluusinaiste lugudes on vägivallal suur roll,” selgitab ta. “Ma Rainey laulab “Sinise silma blusis” (“*Black Eye Blues*”, 1930), kuidas Nancy Ann ja ta mees aina riidlevad, mees teda peksab, mõlemad silmad siniseks lööb, kuid Nancy Ann tõuseb ikka püsti ja ütleb, et teeb talle veel ükskord tagasi.”

Ling on teemat põhjalikult uurinud ja ütleb, et “see” on nüüd “minu thing”: “Bessie Smithi kuulsaks lauldud palas “Pole kellegi asi, mida ma teen” (“*Tain't Nobody's Business if I Do*”, 1923) eelistab naine taluda mehe peksu, kui temast ilma jääda, ja lubab ka mitte politseid kutsuda, kui mees ta läbi on peksnud. Trixie Smithi sarkasmist nõretavas loos “Sa peksa mind, mees” (“*You've Got To Beat Me To Keep Me*” 1925) nõuab naine, et mees teda ikka peksaks, sest kui mitte, peab ta hoopis ise panni haarama ja ennast lööma.”

Pärast I maailmasõda tekkis immigrandite riigis, mis USA sel het-

Sajanditaguste bluusinaiste julgus võiks anda inspiratsiooni ka neile, kes tänapäeval kannatavad vägivalla käes.

kel tõepoolest ka oli, tõeline post-viktoriaanlik vabadusemull. 19. sajandi lõpuga sai otsa ka kolmas suur ärkamine, protestantlike denominatsioonide aktiivsuse tõus Põhja-Ameerikas, mille pärandiks olid mitmed olulised sotsiaalsed liikumised, naisliikumine, karskusliikumine, kõikide rasside inimõiguste kaitse, sealhulgas orjanduse lõpetamine, jutustab Ling lühikokkuvõttes.

“Esimene maailmasõda muutis omakorda demograafiat kõikjal lääneriikides, naiste positsioon ühiskonnas tugevnes ja naiste õigusi teadvustati inimõigusena,” selgitab ta. “Kahe sõja vaheline aeg torkab silma kui üleüldine vabaduse ja plahvatusliku kunsti aeg. Jah, laulud olid koledad, vägivaldsed ja tihtipeale ropudki, kuid omal robusel viisil tegelesid need ühiskonnas realselt esinevate probleemidega, aitasid ebaõigluse ja vägivalda valguse kätte tuua ja teadvustada, et naiste olukord oli keeruline ja ohtlik.”

Valedesse mattunud ühiskond

“Majanduskriis, mis algas 1928. aastal, ja II maailmasõda aga muutis seda dünaamikat taas tundmatuse ni,” viib Ling meid vestluses ajaloosündmustega sünkrooni. “Flapperid ehk vabad ja iseseisvad naised, seksuaalne vabanemine, vabaarmastus, supupoolte võrdus hajusid sõjajärgses kitsikuses ja külmas sõjas ning naise koht neljakümnnendatel ja viiekümnnendatel kinnistati taas pere keskele, kõõki, koju.”

Lingu sõnul tekib kahtlus, et vägivald, mis sajandi alguse segadu-

“Minu elu esimene poseerimine,” ütleb Kaisa.

Väärarusaam, et nüüdisaeg on tsiviliseeritum või õiglasem kui möödanik, võib osutuda üheks kõige suuremaks takistuseks abi otsimisel.

Viha ja valu tuleb läbi ja välja elada.

ses hetkeks pinnale kerkis, suruti efektiivselt tagasi privaatsfääridesse ning vaikiti otsustavalt maha. “See aga ei tähenda, et vägivalda ei oleks terve selle vaikiva aja jooksul eksisteerinud,” selgitab bluu-

“Mille tõestuseks on ka nüüd, aastal 2019 avalikkuse ette jõudvad juhtumid inimestest, kes on aastakümneid naisi ahistanud, vägistanud ja ära kasutanud. Tuleb tunnistada, et meie, ühiskond ter-

vikuna, oleme ehk terve 20. sajandi teise poole enestele valetanud. Kinnitades, et maailm on muutunud ja see on rohkem tsiviliseeritud, oleme võib olla surunud silmad kinni selle ees, mis tegelikult toimub suletud uste taga ja mitte ainult arenguriikides, vaid kõikjal, kus tegutseb homo sapiens.”

Ling teab, et ÜRO raporteerib 600 miljonit arve: iga teise mõrvatud naise tapab nende lähisugulane või perekonnaliige ning vaid pooled maailma abielus või kooselus elavatest naistest on vabad ise otsustama oma keha, tervise ja seksuaalsuhete üle. “Minevikuga paralleelide tõmbamine ning möödanikust õppimine on üks inimkonna suuri eelseid,” viitab ta oma muusikale, mis lavalaudadel samaaegselt nii teavitab, meenutab kui ka haavu ravib. “See muusika annab nii jõudu kui ka enesekindlust,” kinnitab Ling oma rännakut bluu-

Piirjoonteta ja nähtamatu

“Väärarusaam, et nüüdisaeg on tsiviliseeritum või õiglasem kui möödanik, võib osutuda üheks kõige suuremaks takistuseks abi otsimisel. Eero Epneri selle aasta mai kuus ilmunud märgiline ajakirjanduslik uurimus “Sest nad saavad” vaid kinnitab kahtlusi, sest tänapäevane lähisuhtevägivald on tema sõnul loominguuline, mitte nagu vanasti, kus peksti otse ja näkku. “Kurjus on ilma selgete piirjoonteta ebamäärane hall mass, ta muutub ja ei muutu nähtavaks, ta peidab ennast lausetes ja hääletoonides, lastega nelja silma all peetud vestlustes ja kavalalt korraldatud argistes provokatsioonides. Ta ei jäta endast maha tõendeid, tema jälgedele on peaaegu võimatu näpuga osutada ja kohtus ei läheks peaaegu miski juhtunust arvesse kui vettpidav juuridiline “asitõend,” tsiteerib ta.

- Kaisa Maria Lingu avaldab, muusikasse põimitud seminari vägivalda ole-musest, ajaloost ja väljapääsudest on võimalik tasuta kuulata esmaspäeval, 25. novembril algusega kell 19 Viimsis Black Rose pubis.
- Homme, laupäeval võib aga Kaisa Ling Thingi bändi kuulata prassimas Heldekeses ja 15. novembril Tartus Hullunud Tartu festivalil.

Teated

Eesti Naisliit valis uueks juhiks Mailis Alti Viimsist

Naisliit valis 26. oktoobril toimunud aastakoosolekul uueks juhiks Viimsi vallavalitsuse arendusjuhi Mailis Alti, kes soovib esinajana keskenduda kolmele suurele teemale: tõsta naise väärikust ja väärtust, seista laste kasvu- ja arengutingimuste eest ning toetada tugevat peremudelit.

Mailis Alt. Foto: Viimsi Teataja

“Tunnen, et need on valdkonnad, kus tuleb ka ühiskonnas rohkem kõlapinda luua,” ütles Alt ERR-ile. “Tänases hetkes kipume täiskasvanutena unustama, et oleme oma laste eeskujud, meie tegevused peegelduvad nende tegevustega koolis ja lasteaias. Mis omakorda kujundavad nende nooruki- ja täiskasvanuea.”

Aastast 1996 naisliitu juhtinud Siiri Oviir valiti aastakoosolekul auesinajaks, arvestades tema suuri teeneid naisliikumise arendamisel.

ERR/VT

Märka parimaid: ära unusta tunnustada!

Kuni 20. novembrini ootab vallavalitsus avaldusi Viimsi vallas tegutsevate või vallaga seotud inimeste ja organisatsioonide tunnustamiseks. Lähemalt saab tunnustamise korraga tutvuda veebilehel viimsivald.ee/tunnustamine ning eelmise Viimsi Teataja veergudel (viimsiteaja.ee).

Kasuta võimalust tunnustada! Foto: Adobe Stock

Avalduse saab esitada e-posti aadressile info@viimsivv.ee või vallamaja valvelauas kohapeal. Tunnustus antakse üle 20. detsembril toimuvale Viimsi valla taasasutamise aastapäeva pidulikul sündmusel. Omanikku ootavad Viimsi valla aukodaniku, elutööpreemia, aasta haridusvaldkonna toetaja, ettevõtetus-, sotsiaalvaldkonna ja keskkonnateo tiitlid, samuti antakse välja kultuuri- ja spordipreemiad ning aasta noorsootöö auhind. Valida saab ka aasta küla.

VT

Viieaastases Viimsi täiskasvanute spaas on hitid muda- ja Soome saunad

Tänaseks viis aastat tegutsenud täiskasvanute spaa Viimsi SPA18+ läbis sügisel suure värskenduskuuri.

Täiskasvanute spaa juhataja Ainika Sülde sõnul on nende saunu külastanud tänaseks üle 240 000 külalise. “Kui lemmikutest rääkida, siis meie kuuest saunast on klientide jaoks jätkuvalt erilisim mudasaun, kus on võimalik endale mudamassaaži teha ning lasta Saaremaa mudal oma keha ja meeli turgutada,” ütles Sülde Viimsi Teatajale.

Lisaks mudasaunale rõõmustavad saunalisi ka Türgi saun, sanaarium, kaks aurusauna ning puuküttega Soome saun. “Väga vähestes Eesti spaades on kasutusel puuküttega leilisaid, mis oma tööl on keerukad. Viimsi spaa puuküttega leiliruumid annavad just selle koduse saunatunde, mida inimesed ootavad,” viitas Sülde.

Sel aastal sai uue väljanägemise ka Viimsi spaa ujula ning Atlantis H2O Aquapark. “Tegemist on ajalooliste investeeringutega, mis tagavad hea väljanägemise Viimsi vaba aja veetmise kohtadele ka järgmiseks viieks aastaks,” lubab Spa Tours juhataja esimees Kalle Kuusik.

VT

Naiste tugikeskuse HooliMine juht Ene Lill: “K

KODUVÄGIVALD Vägivald on ühiskonna sügav haigus. Aga see ei pea nii olema. Viimsi naisi, kes kannatavad vaimse või füüsilise vägivalla all, toetab tugikeskus HooliMine. Kui tunned oma partneri või abikaasa ees hirmu, helista numbril 5559 2095 ja sinuga räägib nõustaja.

Silja Oja
Viimsi Teataja
kaasautor

Tugikeskuse eestvedaja Ene Lill on Viimsi inimestele rohkem tuntud kui Laidoneri pargis asuva tervisekeskuse Harmoonikum juht, terviseedendaja ja toitumisenõustaja. Ene on end terve elu koolitanud, olles läbinud muuhulgas kolm magistriprogrammi – kultuuriteaduses, pedagoogikas ja kunstiteaduses. Ka poliitikas on Ene olnud aktiivne, kandideerides kohalike omavalitsuste valimistel sotsiaaldemokraatide ridades.

Naiskodukaitses kohtus Ene Maarika Pähklemäe ja Galina Elmikuga, kellega koos rajas ta kaks aastat tagasi Viimsisse naiste tugikeskuse HooliMine, et pakkuda abi ja tuge kodus vägivalla all kannatavatele naistele.

Kust tuli tõuge rajada Viimsisse naiste tugikeskus?

Ma tahan tegelikult kaitsta vägivalda eest lapsi, sest nemad on need, kes kõige valusamini pihta saavad. Lapsest, kes kogeb vägivalda, saab ohver, kes hakkab vanemate mustrit edasi kandma. Ka vägivalla nägemine ja kuulmine, isegi selle tajumine peres tekitab lapsele vaimse kahjustuse. See teeb lapse hinge katki.

Mina isiklikult ei ole omal nahal vägivalda kogenud, küll aga on mul olnud perevägivalla all kannatavaid tuttavaid. Palju ei puudunud ükskord, kui oleksin ise sõbranna mehe ohvriks langenud. Õnneks mu abikaasa meelitas selle hullunud mehe välja ja võttis löögi enda peale. Üks jalahoop, mis mu mehe suunas tuli, oleks minu tapnud, kui mees poleks vägivallatsejat minust eemale peibutanud.

Mu sisemine vastikus vägivalda vastu on pärit mu kodusest kasvatuses. Eestiaege kasvatuselga kaitseliitlasest isa oli väärikas, meie peres ei olnud vägivalda ja vägivaldsetesse inimestesse suhtuti põlastusega. Mulle tundub, et kui tahad, et Eesti oleks elamisväärne paik nii endale kui ka lastele, on vaja seda ise korras hoida. Normaalse areng saab toimuda siis, kui andmine ja võtmine on tasakaalus. Iga inimene, kellel esmatarbevajadused on rahuldatud (köht täis, tuba soe, koolis käidud), võiks panna nautuda ka ühiskonda.

Naised vajavad abi. Eelmisel talvel kuulsin, et üks Viimsi naine on kodust põgenenud ja elab telgis! Inimesed pöördusid selle teatega meie poole, sest nad ei teadnud, mida teha...

Need on hirmsad lood.

Jah, üks mu tuttavatest ei ole kuuldavasti siiani vägivaldsest suhtest

väljuda suutnud. Olen viinud luumurdudega sõbrannat politseisse. Vägivalla all kannatav naine tuleb viia kohe politseisse! Sest järgmisel päeval ta juba lepib olukorraga, ei julge enam avaldust esitada.

Miks ei julge naine perevägivalla nõiaringist välja astuda?

Need naised kannatavad Stockholm'i sündroomi all. See on psühholoogiline sündroom, milles pantvang ehk ohver ilmutab pantvangi võtjale ehk vägivallatsejale lojaalsust ja poolehoidu, vaatamata viimase põhjustatud ilmsest ohust tema elule. Pärast vägivallaakti palub vägivallatseja tavaliselt andeks. Järgnevad mesinädalad – kingitused ja lilled, imeline periood, mille nimel vägivallaohver elab. Tundub, et kõik halb on möödas, kuni esimese kerge pingeni, mis annab märku, et tulemas on järgmine vastik intsident. Kogenud ohver juba teab, mis järgnevas on, ja ta hakkab ise provotseerima, et paratamatult läheneva tüliga kiiremini ühele poole saada ja jälle mesinädalatesse jõuda. Tsikkeld kordub ja tihtilugu kahjuks aina lüheneb.

Traagiline on see, et alateadlikult hoiavad lapsed mõnikord vägivallatseja poole. See on nende alateadlik enesekaitse-refleks, et ellu jääda.

Traagiline on see, et alateadlikult hoiavad lapsed mõnikord vägivallatseja poole. See on nende alateadlik enesekaitse-refleks, et ellu jääda. Ühelgi vanemal ei ole aga õigust panna lapsi olukorda, kus nad peavad vägivalda pealt nägema! Selleks saigi loodud naiste tugikeskus, et aidata ohvritel sellest nõiaringist välja tulla.

Mida soovitate naisele, kes on kogenud suhtes vägivalda?

Ära oota! Eriti, kui vägivald kordub – siis pole kindlasti mõtet enam oodata, et ehk läheb paremaks, vaid hakata abi otsima. Üks kord võib eksida, aga teine kord on juba korvunud käitumine.

Millist tuge HooliMine pakub?

Me pakume lähisuhtevägivalla teemal esmatasandi nõustamist. Soovitan meie poole pöörduda kõigil naistel (ja ka meestel), kes ei julge politseisse avaldust teha ega asjale ametlikku käiku anda. Meie käest saavad nad teada, kas nad vajavad abi ja kust seda otsida.

Meie tugivõrgustikku kuulub üle 20 inimese, nende seas ka paar meest. Osad meist, sh mina, on läbinud sotsiaalministeeriumi ohvri-

Tervisekeskuse Harmoonikum ja ökolasteaia Lillelapsed omanik, Naiskodukaitses Viimsi jaoskonna liige ja Viimsi naiste tugikeskuse HooliMine eestvedaja Ene Lill.
Fotod: Tiit Mõtus

abi koolituse, mis on eelduseks, et sedasorti abi üldse anda. Meil on siin nii psühholooge kui ka juriste.

Mis on vägivalla tunnused? Alati ei ole ju sinikaid ega kriimustusi.

Kui on hirm, siis ongi vägivald. Kas või hirm sõimu või solvamise ees. Kui kardad, järelikult on vägivald.

Vägivalda esineb nelja sorti:
- füüsiline sh kinnihoidmine, liikumise takistamine;
- seksuaalne – mitte ainult vägistamine, vaid ka ebameeldivad sek-

suaalase alatooniga vihjed või mõnitamine;

- majanduslik – näiteks ei lasse mees naisel tööle minna, muudab ta n-ö koduabiliseks, kellel pole isiklikku sissetulekut ning kelle käike ja oste kontrollitakse;

- vaimne – kõige salakavalam vägivallaliik, kus ohver tunneb, et on ise süüdi. Talle öeldakse näiteks: “Sa isa ise viid mind nii kaugele, sina oled süüdi, et ma nii käitun!”

Viimsi naisi takistab vägivaldsest suhtest lahkumast kõige sa-

Ära oota, otsi abi:

■ Veebileht: hoolimine.ee
■ Facebook: [facebook.com/hoolimine](https://www.facebook.com/hoolimine)
■ Ööpäevaringselt vastavad telefonid:
HooliMine: 5559 2095
Politsei: 112
Ohvriabi: 116 006

Kui on hirm, siis ongi vägivald

gedamini majanduslik külg. Nad kardavad, et ei saa üksi rahalises mõttes hakkama. Nad ei julge ära tulla, sest tunnevad end “mõttetute tibidena”, kuigi tegelikult ei ole see nii. Neilt on eneseusu võtnud vägivaldne partner.

Kui oled kogenud regulaarset vägivalda, oled nagu Afganistani sõja veteran – sa ei suuda enam adekvaatselt mõelda.

Kuidas teha vahet konfliktil ja vägivallal?

Veelkord: hirm. Ka mina vaidlen mõnikord oma mehega, aga ma ei karda teda mitte iialgi. Tülis on pooled võrdsed. Ebavõrdsed (vägivaldset) suhet iseloomustab see, et võim ja kontroll on vaid ühe osapoole käes.

Kas olete seoses nõustamistega puutunud kokku ka mehe kallal vägivalda tarvitava naisega?

Jah. Vaimses mõttes on vägivaldsed naised meeste vastu veelgi julmemad, nad manipuleerivad lastega ja trambivad mehe enesevääriskuse jalge alla.

Mida vajab inimene, kes on otsustanud vägivaldsest suhtest välja tulla?

Selleks, et ära tulla, on vaja pehmet maandumist. Kui oled kogenud regulaarset vägivalda, oled nagu Afganistani sõja veteran – sa ei suuda enam adekvaatselt mõelda. Seepärast ongi vaja tugiisikut, kes aitab läbi arutada, mis ja kuidas edasi.

Ilmselt on naistel, kes üritavad vägivaldsest suhtest välja murda, hirm laste pärast – mis neist saab?

Me oleme just praegu ellu viimas projekti, et saaksime luua Viimsisse

Ene Lill enda asutatud tervisekeskuse Harmoonikum ees Laidoneri pargis Viimsis.

“Inimene vajab vägivaldsest suhtest väljumiseks rohkem aega, kui praegused naiste kriisikodud Eestis pakuvad,” leiab Viimsi naiste tugikeskuse HooliMine eestvedaja Ene Lill.

peretoa abi vajavatele naistele koos lastega, mille juurde käiks lisaks peavarjule ja söögile ka psühholoogiline ja juriidiline nõustamine, karjäärinõustamine ning majanduslik abi. Ühes kuus on kogukulu sellise teenuse eest 2000 eurot. Koht on meil olemas, aga raha veel mitte.

Leian, et inimene vajab vägivaldsest suhtest väljumiseks rohkem aega, kui praegused naiste kriisikodud Eestis pakuvad. Nad pakuvad nädalat, aga tegelikult on vaja kahte kuud.

Milleks veel raha vaja on?

Raha on vaja ka teavitustegevusteks. Näiteks detsembri alguses on meil tulemas *pop-up* aktsioon “Loll lööb, tark räägib”, kus hakkame inimestelt allkirju korjama, millega nad kinnitavad, et nad ei ole lähisuhtes vägivaldsed. Tahame igal võimalusel juhtida tähelepanu sellele, et vägivald ei ole normaalne. Samuti soovime jagada koolides infot perevägivalla kohta – kuidas seda ära tunda ja mida teha, kuhu pöörduda. Olen kuulnud lugu ühest maalapsest, kes sai 5. klas-

sis teada, et iga päev pekka saada ei ole OK. Koolid, kutsuge meid külla!

Kes teid rahastab?

Kirjutame projekte. Vald meid seni toetanud ei ole, aga loodan, et teeb seda tulevikus. Eraannetused on teretulnud MTÜ Viimsi Naiste Tugikeskus HooliMine arveldusarvele EE717700771003046141.

Mida te lisaks vajate, et abivajajatele toeks olla?

Oleks hea, kui keegi annaks meie korraliku nutitelefoni, kus oleks võimalik Messengeri kasutada.

Võib liituda Facebookis meie võrgustikuga ja pakkuda Messengeri kaudu välja oma võimalusi, näiteks kui on tühi maja, mida võib kasutada. Enda juures kodus, kus ise elad, varjupaika pakkuda ei saa, sest see võib sulle endale ohtlikuks osutuda. Abistamise esimene reegel on: ära sea ennast ohtu.

Abipakkujad võivad mulle ka e-mailile kirjutada: Lill.Ene.Lill@gmail.com.

Kuidas saavad teie juurde kohtumist kokku leppida naised, kes kardavad helistada, kelle telefonikõnesid näiteks kontrollitakse?

Alates novembrikuust pakume kord nädalas kolmapäeviti kaks tundi nõustaja vastuvõttu. Sinna võib tulla ka nii, et ei ole aeg eelnevalt kokku lepitud. Kohtumised toimuvad erinevatel aegadel ja eri kohtades, näiteks kord Harmoonikumis, kord vallamajas. Infot saab meie Facebooki lehelt.

Me oleme olemas. Kui ei saa helistada, lipsa lihtsalt kolmapäeval meie juurest läbi.

Kas nõustate ka vene keeles?

Jah, nii mina, jurist Maarika kui ka kogemusnõustaja Galina – me räägime kõik ka vene keelt.

Kui tihti teie poole pöördutakse?

Sügisel pöördumised sagenevad... Talvekuudel lausa paar korda nädalas. Kõige hullem aeg on jõulud, sest siis on inimesed kodus. Hülks lähed neil, kel kodus niikuinii vägivald on.

Teated

Koolitused noortele: peaasjad on olulised asjad!

Projekti “Pea asi on peaasi” raames viib Tallinna Ülikooli loodus- ja terviseteaduste instituudi õppejõud, kiirabi parameedik Andrus Lehtmets Viimsis läbi koolitusi teemal “Mida teha, kui minuga on juhtunud...”.

Selle eesmärk on juhtida põhikooli III astme (8.–9. klass) ja gümnaasiumiõpilaste tähelepanu riskikäitumise erinevatele võimalikele tagajärgedele: kuidas käituda erinevates olukordades, mis esialgu tunduvad isegi naljakad, kuid lõpuks võivad viia kriitiliste tagajärgedeni.

Koolituse olulisim mõte on tervisekäitumise kujundamine läbi mõistete “mõte ja tegu” ning “põhjus ja tagajärg”, et õpilased oskaksid ohuolukordades läbi tagajärje teadvustamise ennetada õnneluse põhjust.

9. oktoobril toimus koolitus Viimsi kooli 8. klassidele. Püüsi kooli 8. klassidele toimub koolitus 15. novembril ja täiendavaid koolitusi on lisandumas Viimsi koolides veelgi. “Mulle meeldib mu töö õpetajana, meedikuna, päästjana. Õpetamine on minu kutsumus,” ütleb Lehtmets ise. “Antud koolituse raames teeb esmaabivõtete õpetamine elutähtsate funktsioonide säilimiseks õpilaste jaoks atraktiivseks teema tänapäevane käsitlus.”

Kontaktisikuks on Tiina Kirsipuu (tiina.kirsipuu@gmail.com, tel 514 6705).

VT

20. novembri Kärjad keskenduvad hoolivusele ja tervisele

Juba kolmandad Viimsi valla kogukondlikud Kärjad toimuvad Viimsi huvikeskuse suures saalis kolmapäeval, 20. novembril kell 18–20.

Sel korral viib Kärjaid läbi Viimsi vallavalitsuse sotsiaalosakond ning keskendutakse hoolivuse, sotsiaalabi ja tervisega seotud aruteludele.

“Oodatud on kõik, kes soovivad valdkonna arengus kaasa rääkida,” kutsub abivallavanem Annika Vaikla. “Tule ja ütle meile, mis on sulle oluline, missugust abi vallalt ootad ja millised on sinu murekohad täna.”

Kärjatele tasub kaasa võtta ka lahendusettepanekud, et neid kõik koos sisuliselt arutada. “Kõik ettepanekud kaardistatakse ja need lähevad sisendiks järgmisel aastal loodavas Viimsi valla sotsiaal- ja tervishoiu valdkonna arengukavasse. Kohapeal saate end registreerida ka arengukava koostamise töörühma,” lisas Vaikla.

Kui Sa kohale tulla ei saa, saada mure, rõõm või ettepanek e-posti aadressile karjad@viimsiv.ee ja vaata ka viimsivald.ee/karjad lehte.

VT

Tasuta loeng vähiga võitlemisest väarikate ülikoolis

Viimsilaste hulgas ülipopulaarseks saanud Tartu Ülikooli väarikate ülikooli tasuta loengusari jätkub reedel, 15. novembril kell 12–14 Viimsi huvikeskuse suures saalis dr Hele Everausi loenguga “Kuidas võita vähki?”.

20. septembril Viimsis alustanud Tartu Ülikooli väarikate ülikooli loengutest on osa võtnud juba sajad eakad, kes on osa saanud David Vseiovi loengust “Kuidas mõista minevikku?” ja kohtumisest Raul Rebasega teemal “Mida meediast uskuda?”. Selle aasta viimane loeng toimub 13. detsembril, kui esineb Aivar Mäe teemal “Elu ooperis”.

Järgmise aasta loengud on seotud Viimsis toimuva keskonna-aasta teemadega.

VT

Vallavalitsus kavandab uue parkla rajamist

Kavas on ümber ehitada Randvere tee 18 kinnistul asuv parkla ja luua täiendavad parkimiskohad Karulaugu tee 14 kinnistule.

Tööd toimuvad LIFE UrbanStorm projekti raames ja koostöös Eesti Maaülikooliga ning eesmärgiks on kohandada rajatavasse parklasse erinevat tüüpi katendeid ning luua looduslähedaste sademeveesüsteemidega parkimisalad.

Looduslähedaste sademeveesüsteemide peamine eesmärk on vähendada sademevee kiiret jõudmist sademeveekanalistatsiooni ja seeläbi ennetada üleujutusi ning hajutada ja immutada sademevett selle tekke kohas nii palju kui võimalik.

Lisaks lasteaiale hakkab parkla teenindama ka läheduses paiknevat Haabneeme kooli ja Viimsi staadionit. Lisaks olemasolevatele kohtadele luuakse veel 65 lisanduvat parkimiskohta.

Ehitus- ja kommunaalosakond

Öörännak paneb proovile nii vaimse kui ka füüsilise vormi

öö Selleks, et oma kolleege paremini tundma õppida, on mitmeid võimalusi. Haabneeme kooli õpetajad otsustasid oma võimed proovile panna Öörännakul, läbides üheskoos 29 kilomeetrit. Küsimustele vastasid õpetajad koos.

Jane Saks

ViimsiTeataja.ee toimetaja

Kes Haabneeme koolist Öörännakul osalesid?

Hele Must (inglise keele õpetaja), Mery Rosenberg (matemaatikaõpetaja), Riin Peeters (HEV-koordineerija), Kaidy Öismets (klassiõpetaja), Lilian Rospel (inglise keele õpetaja), Dmitri Reinmets (kehalise kasvatusõpetaja), Lauri Randma (kehakultuuri valikkursuse õpetaja).

Kellel tuli mõte Öörännakule minna?

Hele tuli ideega esimesena välja.

Kuidas võistkonna kokku panite?

Kutsuti neid, kes eelnevalt on sportlikel üritustel osalenud ja kelle juttudest on selgunud, et neid huvitavad sellised üritused. Esialgselt oli kutsutuid 13, kuid osad olid sunnitud muude plaanide tõttu loobuma.

Kas see oli kõigil esimene kord Öörännakul osaleda?

Jah, kõigi jaoks oli selles formaadis rännak esimene. Muidugi oli meil neid, kes on öörännakuid ka kaitseväes teinud, ning neid, kes muude võistluste raames orienteerudes on rännanud.

Õnnelikult finišis! Foto: Aldis Toome

Millised olid ettevalmistused matkaks?

Väga suuri ettevalmistusi me ei teinud. Kõige tähtsamaks pidasime, et kõigil oleks kaasas pealamp – sellest oli palju kasu. Kõigil oli kotis natuke näksimist ja vett ning kamba peale oli ka plaastreid, valuvaigisteid jms. Pärastisiks võtsime ka terve komplekti puhataid ja kuivi riideid, nende üle oli ilmselt kõige suurem rõõm.

Mis oli teie tiimi nimi?

HK õpetajad.

Miks just selline nimi?

Haabneeme Kooli õpetajad oleks olnud natuke liiga pikk.

Kirjeldage matka eesmärke, meeleolu, ilma.

Öörännaku eesmärk oli koguda kaardil tähistatud punktidest koode ning nel-

jas mängupunktis lahendada ülesandeid. Rada oli väga hästi üles ehitatud teede peale, kuid ikka oli hetki, kui soovisime lõigata ka läbi metsa. Olime kohe matka alguses ääretult õnnelikud, et vihma ei saja ja ilm on soe. Viimasel kahel tunnil saime aga korralikult märjaks ja sopaseks. Teed muutusid lõpuks juba paksudeks sopamülgasteks. Algselt püüdsid kõik oma jalanõusid hoida ja lompidest kõrvale hüpata, lõpus hoidsid kõik lihtsalt hinge kinni, et jalga tõstes ikka jalanõu ka sopa seest kaasa tuleb.

Kaardilugemine läks meil latusalt, vaid mõned üksikud pisieksimused. Ka ülesanded läksid meil üpris kiirelt, kuna koostöö oli super. Ainult üks mängupunkt jäi meil poolikuks, kuna ilmselt õpetajatena mõtlesime liigselt üle.

Mis oli teie tugevus matkal?

Suurim tugevus oli kindlasti Liliani,

Dima ja Lauri kaardilugemise oskus. Muidu ei oleks vist kuigi kaugele jõudnud. Hea seltskond oli ka üks edasiviiv jõud ja kõigi vabatahtlik soov üritusest osa võtta. Tugevuseks oli ka see, et kogu tiim suutis ja tahtis hoogsa tempoga kaasa tulla.

Kuidas teil kokkuvõttes läks?

Läks suurepäraselt. Läbisime raja 6 tunni ja 50 minutiga.

Kas osaleksite uuesti?

Kindlasti! Juba poole matka ajal arutasime, et millal uus matk on. Elamus, mille saime, kutsub igal juhul tagasi.

Mida Öörännak teile andis?

Suurepärase emotsiooni ja tõestuse, kui ägedad kolleegid meil on. Samuti saime teada, et 30 kilomeetrit pole üldse konti murdev ning ka järgmisel päeval püsib veel jalgel.

KOMMENTAAR

Öörännaku üks korraldajatest Riina Arhipova:

■ **Kuidas ja millal öörännakud algasid?** Esimene Öörännak korraldati aastal 2010. Esimeste rännakute kontseptsioon piirdus vaid öise orienteerumisega, aastatega on üritus kasvanud nii osalejate, võimaluste kui ka uute ideede poolest. Kuuendal Öörännakul lisati orienteerumise juurde mänguline legend, lisaks on kasutusel olnud nii osalejate omavaheline vastutegevus kui ka muud mängulahendused. Kuna kogu maailm on pidevas muutumises, on ka iga Öörännak oma nägu. Täiendame ja arendame iga ürituse kontseptsiooni, et erinevad sihtgrupid saaksid meelde jääva elamuse ning kvaliteetse teenuse osaliseks.

■ **Miks just Öörännak?** Öine mets pakub juba ilma mänguta erakordse elamuse – seal on oma võlu ja põnevus, mis tekitab inimestes hulga emotsioone. Meie lisame omalt poolt juurde mängulise tegevuse ning tulemuseks on kombinatsioon, mis võimaldab tiimil üheks ööks tavapärasest rutiinist eemale tulla ning panna end proovile nii füüsilises kui ka vaimses võtmes.

■ **Palju viimasel Öörännakul osalejaid oli?** Eelmisel Öörännakul osales ligikaudu 700 inimest.

■ **Kui pikad olid rajad ja mis ülesandeid meeskondadel lahendada tuli?**

Osalejad said valida kahe rajapikkuse vahel: 19 ja 29 kilomeetrit. Mängu jooksul pidid meeskonnad metsast üles leidma erineva raskusastmega kontrollpunktid, lahendama mängupunktides nupukust nõudvaid ülesandeid ning lisaks koguma tehingumängu lõikes erinevaid kaardikombinatsioone, et saavutada maksimum punktiskoor.

■ **Millal toimub uus Öörännak? Kust saab selle kohta infot?** Järgmine Öörännak toimub 2020. aasta kevadel, orienteeruvalt aprilli lõpus või mai alguses. Info uue ürituse kohta avalikustatakse jaanuaris meie koduleheküljel www.adasti.eu ja Facebooki lehel www.facebook.com/oorannak.

Põhja-Eesti Regionaalhaigla on elav organism, mille enam kui 4000 töötajat moodustavad ühtse, koostöiva terviku. Igaüks meist teab, et tema tööst sõltuvad inimeste elud. Iga päev. Kui soovid võtta vastutust ja aidata hoida elu, siis just praegu vajame

Prangli saarele

ESMASE ABI SPETSIALISTI,

kes soovib aidata kaasa oma kodusaare elanike meditsiinilise turvatunde tagamisele.

Esmase abi spetsialistina

- oled oma kodusaare esmase abi brigaadi liige
- koduvalves olles sõidad Häirekeskuse poolt antud väljakutsetele saarel
- abistad erinevate terviseprobleemidega inimesi telemeditsiini arsti juhendamisel

Pakume Sulle

- põhjalikku esmaabialast väljaõpet töö alustamiseks ning edaspidiseid pidevaid tööalaseid koolitusi
- tööks vajalikku tänapäevast varustust
- sissevaadet põnevasse meditsiini maailma
- stabiilset lisasissetulekut

Kui soovid rohkem teada, võta meiega kindlasti ühendust.

Sinu küsimustele vastab tööpäeviti kl 08.00-16.00 väikesaarte üksuse õendusjuht Katrin Pulk telefonil 617 1067.

www.regionaalhaigla.ee | facebook.com/regionaalhaigla

Ootame, et

- Sulle on südamelähedane teiste aitamine
- oled hea, kannatlik ja positiivne suhtleja
- Sa ei karda äkilisi/erakorralisi olukordi ja vastutuse võtmist
- Sul on keskharidus ja oled valmis ennast selles valdkonnas arendama
- omad B-kategooria juhiluba

Ootame lühikest ülevaadet Sinu senistest tegemistest ja kontaktandmeid e-posti aadressile cv@regionaalhaigla.ee hiljemalt 6. detsembriks 2019.a. Tööle asumise aeg alates 01.04.2020

LUMEN

— AASTAST 1993 —

Sinu HAMBAKLIINIK Viimsis

Kõik digitaalsed ravivõimalused:

KÕRGTEHNOLOOGIA

KIIRUS

KVALITEET

KOGEMUS

Oleme Haigekassa lepingupartner.

Laste ja täiskasvanute ravi, proteesihüvitis.

Asume **Viimsi Äritares** ja **Viimsi SPA** majas

Helista **601 1812** ja vaata **www.lumen.ee**

Tegevusluba nr: Lo2451

Viimsis toimub

Kas kastaksid end praegu külma merre?

KEHAKULTUUR Esimesed miinuskraadid on saabunud, mille tõttu külmakartlikumad meist tõmbavad jalga soojad sokid, valmistavad kuuma tee ning sätivad end diivanile pleedi sisse. Viimsi talisupluskubi JääRing liikmed aga naudivad miinuskraade ekstreemsemalt, rutates ujumisriiete väel õue end karastama.

Anne-Mari Visnapuu

Viimsi Teataja toimetaja

Viimsi talisupluskubi JääRing juhatusel liige **Maa-rika Pähklemäe**, kes on talisuplusega tegelenud juba pea 4 aastat, rääkis selle kasulikkusest ning jagas näpunäiteid ja soovitusi.

Millal alustasid talisuplusega?

Mina alustasin 2016. aasta jaanuarikuus, mil läksin sõbrannaga kaasa taliumiskeskusesse. Olin tegelikult täielik külmavares, kuid sõbranna meelitas mind kaasa mõttega, et seal saab sauna minna. Kohale jõudes naerdi, et ega see saunaklubi ole ning siis saingi aru, et tuleb nüüd vette minna – jaanuarikuus ja pesuväel.

Nii ma siis end jääkülma vette kastasingi ja käisin esimese korra kohta üllatavalt, lausa mitu ringi. Seejärel sain aru, et see tegevus meeldib mulle. Nii ma siis hakkasingi tihedamalt suplemas käima ning motiveerisin endaga kaasa ka kaks tiimikaaslast Viimsist.

Kuna tegevus oli niivõrd meelepärane, otsustasime asutada MTÜ ja nii saigi alguse MTÜ Viimsi Talisupluskubi JääRing.

Mitu korda nädalas talisupled?

Käin võimaluste piires igal hom-

mikul ja õhtul. Ühisujumised klubi-
ga on meil aga kaks korda nädalas.

Kuidas see mõjub?

Ta on karastav ja mõjub väga positiivselt, pakkudes vaimset lõõgastumist ja emotsionaalset rahulolu. Mitmed inimesed on õnnehormoonid tagasi saanud ning tundnud end palju rõõmsamalt. Lisaks annab suplus meile energiat ning tekitab positiivseid mõtteid.

Esimesed miinuskraadid on saabunud ja kipume kergemini haigestuma, kas talisuplus tugevdab ka immuunsust?

Üldiselt tugevdab küll ning külm vesi ei ole meie vaenlane, vaid sõber. Kui rääkida Haabneeme rannast, siis meie kui Viimsi elanike ainuke vaenlane on mingil määral tormituul. Me tegelikult ikkagi kõnnime rannast vette nii sada meetrit ja sama vahemaa tuleb ka tagasi sammuda. See on pikk tee, aga oleme sellega harjunud ja meil on oma nipid, trikid ja tehnikad, et olla täiesti karastunud ka veest väljas olles. Viiruste vastu otseselt kindlasti ei saa, aga põeme neid lihtsalt kergemini läbi.

Kuidas soovitaksid selle alaga algust teha? Kas alustada tuleks soojemal perioodil?

Ei pea ilmtingimata soojemal perioodil alustama. Mina tavaliselt aprillist oktoobrini ei käigi ujumas. Tulekski alustada keha külma vette

Kargest veest saadud energia hoiab keha ja vaimu värskena.

Foto: Tarmo Aadla

kastmisest. Kui võimalik, siis võiks esimesed karastavad sammud teha koos professionaalse talisuplejaga. Kindlasti tuleb olla kursis, kuidas ennast soojas hoida. Talisuplejal peab olema soe müts peas ning pärast tuleb panna kiiresti sokid jalga ja käpikud kätte. Tuleb jälgida nüansse, et keha ei jahtuks pärast veest väljatulekut maha, sest nii võib inimene külmetada.

Kellele talisuplus sobib?

Kui esinevad terviseprobleemid, tuleks enne kindlasti arstiga konsulteerida. Kõige tähtsam on siiski jälgida oma tervist. Muidu sobib see ala kõikidele, vaatamata vanusele. Meil käivad ka alaealised, kuid nemad on siiski vanemate juhendamise ja kontrolli all.

Kas Sinul endal on kujunenud ka eesmärk, kui kaua vees vastu pidada võiks?

Olen kindlasti juba harjunud vees olema kauem kui mõni algaja. Siiski hoian ikkagi seda piiri, et ma seal

väga kaua ei oleks. Päril algajad võiksid alustada keha kastmisest vette vaid paariks sekundiks ning sealt edasi juba vastupidavust suurendama hakata.

Talisupluse juures on väga oluline ka ohutustehnika. Alatihti me klubiga käime ja püüame ujumistunde võtta, et ujumistehnikat parandada. Ohutusnõudeid on mitmeid, kuid kindlasti ei tohiks mitte kunagi minna üksi ujuma tormisele merele.

Mis toimub inimese kehas talisupluse ajal?

Külm vesi tõmbab keha hästi käima ja annab energiat. Kui sa oled näiteks ärevuses, vaevled unehäirete käes või oled üle töötanud, siis käid korra külmas vees ja tegelikult oled sa pärast seda väga-väga värsk. Kasta end enne koosolekule minekut merre ja imesta, kui hea on pärast olla.

Kui oluline on oma keha kuulata sellise spordiala juures?

Kindlasti väga oluline. Talisuplus ei pea olema piinarikas ning põhiline on selle nautimine.

Kas on ka parim ilm talisupluseks?

Ei, käin suplemas iga ilmaga. Mida tuisusem, seda parem. Inimene, kes harrastab talisuplust, talub talvel külmemaid miinuskraade kindlasti ka paremini.

Kas talisuplus on sama mis taliujumine?

Neil on ikkagi vahe. Talisuplejad on need, kes karastavad ja kastavad end vette, aga taliujumine eeldab seda, et teed ka mõned käeringid ja suudad ikka mingi aja vees püsida.

Oled MTÜ Viimsi Talisupluskubi JääRing juhatusel liige, räägi klubist ja selle tegemistest.

Oleme elustiili harrastajad ja propageerijad. Meie Viimsi talisuplejad erinevad teistest selle poolest, et me rõõmustame oma tuultele avatud ja madalapõhjalise ranna üle, mida teised kipuvad pelgama. Meie klubi filosoofiaks ongi positiivsete emotsioonide teadvustamine ja talletamine ning täiega nautimine tuultele ja tormidele avatud madalas vees. Me ei kasuta soojendavat sauna ning oleme tänu karmidele talitingimustele erilised. Talisessioonil käime võistlustel ja matkadel ja ka teiste talisuplejatega kohtumas. 2018. aasta maailma-meistrivõistlustel saavutasime grupiujumises 3. koha. Järgmisena võtame osa Sloveenias maailma-meistrivõistlustest taliujumises, mis leiavad aset 2020. aasta veebruaris.

Me ikka nii naudime seda külma perioodi ja oktoobrist aprillini ujumas käimist.

Võin tuua ühe naljaka näite, et meie talisuplejad ootavad talve, lastes vannil külma vee ja lisades sinna jääkuubikud.

KK Viimsi/Noto teenis kodupubliku ees teise võidu

KORVPALL Saku I liiga hooaeg jätkus Korvpalliklubi Viimsi/Estover esindusmeeskonna kasuks 18. oktoobril KK Viimsi/Noto kodusaalis, võõrustades Betoonimeister/SK Nord/Cramot.

Tanel Einaste

KK Viimsi spordikooli tegevjuht

Saku I liiga hooaeg jätkus Korvpalliklubi Viimsi/Estover esindusmeeskonna kasuks 18. oktoobril KK Viimsi/Noto kodusaalis, võõrustades Betoonimeister/SK Nord/Cramot.

Karulaugu areenale kogunenud 250 pealtvaatajale jagus kodumeeskonna ja olümpiavõitja Tiit Soku juhendatava Betoonimeistri vahelises mängus põnevust kolmanda veerandi keskpaigani.

250 fänni said positiivse elamuse. Foto: Martti Vaidla

Seni tõusude ja mõõnadega tegutsenud ning kätte võidetud edu mitmel korral käest andnud Viimsi tegi järjekordse ja nüüd juba otustava spurdi.

Nii lõppes kolmas veerand vastavalt seisul 64:48 ja neljanda veerandaja lõpus vormistas Aleks Aasma kaugviskega tabloole lõppskoori 90:59.

Meeskonna treener Martin Toomas pidas võidu võtmeks paranevad kaitsemängu. "Tegelikult on see kolmas mäng, kus me ei saa kaitse ühtse tiimina mängitud. Vaheljal rääkisime asjad veel kord üle ja teisel poolajal peeti asjadest rohkem kinni. Hea meel on, et kui täna vanem kaardivägi ei õnnestunud, siis noorem seltskond vedas välja," rääkis Toomas.

Käesoleval hooajal Viimsiga liitunud Robert Lilleõis pidas sisseelamist uude meeskonda heaks.

"Vanemaid mängijaid teadsin varasemast ja ka noortega sulandumine on üsna hea, kõik noored on mängumehed. Saal, trennid ja publik saalis on kõik väga head. Mängude osas läheb ka iga korraga paremaks, aga endal mingid asjad ja olukorrad kripeldavad. Üldiselt võib esimese kolme mänguga rahule jääda. Eks eelmises mängus juhtunu oli väga kurb, aga usun, et täna kodusaalis tegime selle tasa."

Viimsi eest kogus kuus meest kahekohalise arvu punkte: Gaspar Bibikov 16, Mihkel Allorg 13, Kaarel Traumann, Andreas Märton ja Robert Lilleõis 12 ning Egert Vene 11.

Osale kindlasti järgmisel kodumängul 8. novembril algusega kell 19 Karulaugu areenall

Sündmus

Viimsi noortevolikogu uus koosseis alustas uue hooga

Sügise saabumisega on tööd alustanud ka uuenenud Viimsi noortevolikogu. Sellel aastal on liikmeid kokku 19, kellest 4 on vabaliikmed.

Nii suurt koosseisu pole noortevolikogul varem olnudki. Uue koosseisu moodustavad: Agnes Mila Bereczki, Axel Daar, Caroline Suursaar, Elis Roostar, Elisabeth Juhansoo, Emma Sofia Nugis, Gretel Pöld, Jenny Vain, Kristiina Kivimäe, Laura Lill, Mai Riin Salumaa, Maria Sepp, Marie Allas, Martin Aksel Porroson, Martina Kuk, Miia Maria Pinnonen, Oona Linda Prohhorov, Stella-Maria Sillaste ja Sten Lang.

Oleme praeguseks pidanud esimesed koosolekud, jaganud ülesandeid ning valinud ka uue juhtkonna. Kurbuse ja kallistuste saatel lubasime "pensionile" meie eelmise esimehe Gerttu Osa. Õnneks on uus liider Martina Kuk juhi ülesanded hästi üle võtnud ning teda abistavad aseesimehed Emma Sofia Nugis ja Agnes Mila Bereczki.

Suvi seljatatud, oleme jälle uue hooga oma tegemisi alustanud. Peagi on tulekul Islandi noortevahetuse projektist sündinud heategevusüritus, mille kallal töötamist alustasime juba suve lõpul. Samuti planeerime ja räägime läbi uusi projekte. Igatahes on palju põnevat veel ees ning meie tegevusega saab ennast kursis hoida läbi Viimsi noortevolikogu sotsiaalmeedia.

Viimsi noortevolikogu

Nohikud ratastel

20. novembril saab taaskord rattad alla noorte IT-tudengite projekt *Geeks on Wheels*.

22. novembril saabuvad Viimsisse Tallinna Tehnikaülikooli IT-tudengid projektiga *Geeks on Wheels* ehk nohikud ratastel, et tutvustada Püünsi kooli õpilastele infotehnoloogia mängulist ja kasulikku poolt.

Geeks on Wheels projekti eesmärk on õpilastele näidata, et IT on valdkond, kus võivad end mugavalt tunda kõik noored. "Tehnoloogia tähtsus aina kasvab ning inimestel tuleb sellega sammu pidada. Loodame, et õpilased võtavad õpitubadest saadud tehnikavaimustuse koju kaasa ning nakatavad sellega ka oma vanemaid," ütles *Geeks on Wheels* peakorraldaja Lars Asi.

VT

Noored võtavad Viimsi vallas valitsemise üle

TOIMUB Üle-eestiline noorsootöö nädal toimub sel aastal 18.–30. novembrini ning keskendub terviseteemale, kandes sloganit "Tervis. Minu heaolu."

Mai Riin Salumaa

Viimsi noortevolikogu liige

Noorsootöö nädala fookuses on vaimne, sotsiaalne ja füüsiline tervis, mille kaudu tutvustatakse noortele suunatud võimalusi nii noorsootöös kui ka teistes valdkondades.

Tervisele ja noorsootöö nädalale pöörab tähelepanu näiteks novembris algav terviseväljakutse #olensillas, mille eesmärk on kutsuda kõiki huvilisi novembrikuus sooritama tervist edendavaid tegevusi ning sellest Instagramis märku andma.

Selle aasta noorsootöö nädala kujundusel on kasutatud Saue noortekeskuse noorte joonistusi. Noorteinfoportaal Teeviit kuulutas aprillis välja välkkonkursi, mille raames kutsusime noori osalema üle-eestilise noorsootöö nädala visuaalse identiteedi kujundamisel temaatiliste joonistustega. Välkkonkursile laekus kokku 19 tööd, kus noored kujutasid temaatilisi kirjatähti ning sümbboleid.

Viimsi noored ja noorsootöötajad plaanivad samuti noorsootöö nädalal erinevaid tegevusi, mis on seotud nii noorsootöoga, noorte osalusega kui ka nädala üldteemaga.

Noorsootöö nädala visuaal sündis noorte endi abil. Graafika: noorsoonadal.ee

- 18. novembril toimub Viimsis noortevolikogu ja vallavalitsuse esindajate ühine kokkusaamine, kus on arutusel noorte ja vallavalitsuse koostöö.

- 18. novembril kuulutatakse välja tervislike snäkkide retseptide videokonkurss "Snäksti" (mida saab kiirelt kooli, reisile, matkale kaasa võtta). Ootame Viimsi noortelt meeskonnana tervislike retsepte ja nende valmistamise videoid. Vahendeid saab kasutada Viimsi noortekeskustes, samuti saab sealt abi filmimiseks ja monteerimiseks.

- Toimuvad helkurite valmistamise töötod (aegu ja kohti vaata lk 11 kultuurikalendrist!).

- 20. novembril antakse vallavõim noortele. Konkursi alusel on 15–26-aas-

tastel noortel võimalus kandideerida valda vallavalitsuse liikmete, osakonnajuhatajate jt ametnike töövarjuks.

- 20. novembril kell 16.30 on Harald Lepiski noortele suunatud loeng noorte tervisest.

- Koolides viiakse läbi noorte töötuba "Eneseteadlikkus", teemaks noorte vaimne tervis. Mis noort motiveerib? Mis teeb õnnelikuks? Mis on eesmärgid, sihid? Mida armastad? Kuhu pöörduda, kui on probleemid?

Viimsi noorsootöö nädala korraldusmeeskonda kuuluvad noortevolikogu, koolide õpilasesinduste, noortekeskuste ja vallavalitsuse esindajad.

■ Vaata: noorsoonadal.ee

10. Viimsi Jazz Pop Fest

KUNSTILINE JUHT AARNE SALUVEER

23
NOVEMBER 2019
Viimsi Kooli aula

11.30
KOORIDE JA
VOKAALANSAMBLITE
KONKURSS

19.00
LÕPPKONTSERT
PARIMAD KOORID JA VOKAALANSAMBLID
ANSAMBL HOROSKOOP
VOLDEMAR KUSLAP

Viimsi valla lähiaja kultuurikalender

Eakatele

13. novembril kell 16 salongi-õhtu muusika ja luulega. Külaline on Doris Kareva, musitseerib Robert Jürjendal. Viimsi päevakeskuses.

15. novembril kell 12–14 väärikate ülikooli loeng. Lektor dr Hele Everaus: “Kuidas võita vähki?”. Osalemine tasuta! Viimsi huvikeskuses.

16. novembril kell 14 Viljandis etenduse “Surmkindlad asjad siin elus” külastamine. Buss väljub Haabneeme busside lõpp-peatuselt suunaga Randvere – Mähe kell 10.15. Viljandi teatris Ugala.

20. novembril kell 16 klassikamuusika kontsert Eesti sõjamuuseumis.

21. novembril kell 15 kadri-trall-kontsert Randvere päevakeskuses.

26. novembril kell 12 jõulukaunistuste valmistamine Randvere päevakeskuses.

27. novembril kell 15 lõbus kadripäev Viimsi päevakeskuses.

29. novembril kell 17 seeniorid tantsuga sügisel & Viimsi 100 Viimsi koolis.

Lastele ja noortele

8. novembril kell 10.30 väike-laste loovushommik Viimsi huvikeskuses.

8.–9. novembril XII üleriigiline kooliteatrite festival (1.-6. klass) Viimsi koolis.

18. novembril noorsootöö nädal. Kuulutatakse välja videokonkurss: tervislikud retseptid “Snäksti”.

18.–30. novembril noorsootöö nädal Viimsis.

19. novembril kell 16 ukulele töö-tuba koos Allan Kasukiga Viimsi noortekeskuses.

19. novembril kell 12–14 noorsootöö nädal. Helkurite valmistamise töötuba Viimsi huvikeskuses.

19. novembril kell 18–19.30 noorsootöö nädal. Helkurite

valmistamise töötuba Rimi majas (Randvere tee 9).

20. novembril noorsootöö nädal. Vallavõim antakse noortele Viimsi vallamajas.

20. novembril kell 16.30 noorsootöö nädal. Harald Lepiski noortele suunatud loeng “Kuidas endaga paremaks sõbraks saada?” Viimsi kooli aulas.

22. novembril kell 18 noortekeskuse lõpupidu Viimsi noortekeskuses.

22. novembril noorsootöö nädal. Tallinna Tehnikaülikooli IT-tudengite projekt “Geeks on Wheels” ehk nohikud ratastel. Püüsi koolis.

24. novembril kell 12–14 noorsootöö nädal. Helkurite valmistamise töötuba Viimsi Keskuses.

Jumalateenistused

10. novembril kell 11 jumalateenistus armulauaga EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

10. novembril kell 12 jumalateenistus, lastele pühapäevakool Viimsi Vabakirikus.

10. novembril kell 14.30 jumalateenistus armulauaga EELK Randvere kirikus.

13. novembril kell 19 piiblitund Viimsi Vabakirikus.

17. novembril kell 11 jumalateenistus armulauaga EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

17. novembril kell 12 jumalateenistus, lastele pühapäevakool Viimsi Vabakirikus.

17. novembril kell 14.30 jumalateenistus EELK Randvere kirikus.

24. novembril kell 11 jumalateenistus armulauaga. Teenib Ants Leedjärv. EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

24. novembril kell 12 jumalateenistus, lastele pühapäevakool Viimsi Vabakirikus.

24. novembril kell 14.30 igavikupühapäeva jumalateenistus armulauaga EELK Randvere kirikus.

27. novembril kell 19 piiblitund Viimsi Vabakirikus.

1. detsembril kell 11 1. advendi jumalateenistus armulauaga. Leeripüha EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

1. detsembril kell 12 1. advendi jumalateenistus leivamurdmisega, lastele pühapäevakool Viimsi Vabakirikus.

1. detsembril kell 13 1. advendi jumalateenistus armulauaga Rohuneeme kabelis.

1. detsembril kell 14.30 1. advendi jumalateenistus EELK Randvere kirikus.

Kontserdid ja teatrietendused

8. novembril kell 19 VAT Teatri etendus “Südame sosin” Viimsi huvikeskuses.

17. novembril kell 17 EELK Viimsi Püha Jaakobi koguduse kammerkoori 25. aastapäeva kontsert Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

19. novembril kell 19 etendus “Kapten Mihkel” Viimsi huvikeskuses.

23. novembril kell 17 ülistusmuusika õhtu Viimsi Vabakirikus.

30. novembril kell 16 Valla-alune 30 Viimsi huvikeskuses.

30. novembril kell 19 Eesti Interpreetide Liit – esinevad Heigo Rosin (löökpillid), Jelena Ossipova (kitarr) ja Svetlana Kekiševa (orel). Piletitega. EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

1. detsembril kell 18 Rolf Roosalu ja Nele-Liis Vaiksoo EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

Meelelahutus ja muusika

8. novembril kell 21 Full House Black Rose pubis.

9. novembril kell 21 DJ Lenny LaVida Black Rose pubis.

13. novembril kell 18 Ivari Hansen Tallinn Viimsi SPA restoranis.

15. novembril kell 21 Kauro Tafišuk Live Black Rose pubis.

16. novembril kell 21 Black Rose’s Latin Night – ansambel Plan

Caliente & DJ Toomas Tuude Black Rose pubis.

20. novembril kell 18 Mati Kärmik Tallinn Viimsi SPA restoranis.

22. novembril kell 22.30+ pidu Black Rose pubis.

23. novembril kell 21 DJ Margus Kaukes Black Rose pubis.

27. novembril kell 18 Ivari Hansen Tallinn Viimsi SPA restoranis.

29. novembril kell 21 Hellad Velled Black Rose pubis.

30. novembril kell 21 DJ Lenny LaVida Black Rose pubis.

Näitused

Kuni 15 detsembrini Rein Mere-saare näitus “Läbi aastate” Viimsi huvikeskuses.

Novembris ajutine näitus: “Varssavi ülestõus 1944” Eesti sõjamuuseumis.

1. detsembril kell 12.10 Vano Allsalu isikunäituse avamine EELK Viimsi Püha Jaakobi kirikus.

Novembris ja detsembris kell 10–17 näitus “Viimsi 100” Rannarahva muuseumis.

16. november kuni 12. detsember E-N kell 10–16 Tiina Tammetsi maalitud kivide näitus “Kiiksuga kivid” Viimsi päevakeskuses.

Sport

8. novembril kell 19 Eesti meistrivõistlused korvpallis, Saku I liiga: KK Viimsi/Noto vs G4S Noorte-liiga. Karulaugu Spordikeskuse korvpalliareenil.

10. novembril kell 13 Viimsi JK esindusmeeskonna kodumängud: Viimsi JK vs JK Tabasalu. Viimsi staadionil.

15. novembril kell 19 Eesti meistrivõistlused korvpallis, Saku I liiga: KK Viimsi/Noto vs KA Tallinna Kalev. Karulaugu Spordikeskuse korvpalliareenil.

29. novembril kell 19 Eesti meistrivõistlused korvpallis, Saku I liiga: KK Viimsi/Noto vs EMÜ. Karulaugu Spordikeskuse korvpalliareenil.

Varia

9. novembril kell 12–14 “Inim-kett” – Viimsi raamatukogu kolib. Kesk tee 1 kuni Randvere tee 9.

16.–30. novembril helkuri-kampaania. Võta endale tasuta helkur Viimsi Keskuses ja Rimi majas.

20. novembril kell 18 Viimsi kogukonna Kärjad. Teemad: hoolivus, sotsiaalabi ja tervis. Vaata ka viimsivald.ee/karjad. Viimsi huvikeskuse saalis.

27. novembril kell 19 Viimsi mälumäng 2019/2020 II voor. 30 küsimust. Küsimused koostab Andres Kaarmann. Haabneeme koolis.

1. detsembril süütame advendiküünla Viimsi kuuse juures.

Õpi- ja jututoad

8. novembril kell 11 õpituba lapsevanematele “Mina olen mina – selgroog ja lihased” Viimsi huvikeskuses.

10. novembril kell 12–15 isadepäev sõjamuuseumis. Lego-sõjatehnika näitus ja töötuba. Õpituba: “Mõõgavõitlus viikingite moodi”. Mustkunst ja meisterdamine. Eesti sõjamuuseumis.

10. novembril kell 12 “Kuidas aitavad Hiina iidset tarkused olla terve sügisel ja talvel?” Viimsi huvikeskuses.

15. novembril kell 11 õpituba lapsevanematele: “Lapse seksuaalne areng – loomulikult loomulikust” Viimsi huvikeskuses.

19. novembril kell 18.15 ehete valmistamine kodu kaunistamiseks Viimsi huvikeskuses.

26. novembril kell 18.15 fotovõi teadetetahvli valmistamise õpituba Viimsi huvikeskuses.

29. novembril kell 11 õpituba lapsevanematele: “Ainulaadne laps – armastusväärne ja andekas!” Viimsi huvikeskuses.

29. novembril kell 18 jõuluehete valmistamise õpituba Viimsi huvikeskuses.

Äärmiselt kentsaka pere uued seiklused

VIIMSI KINO pakub mugavas kinokompleksis maailmatasemel filmivalikut. Teeme ülevaate uutest filmidest, mida viimsilased alanud kuul kodukinos vaadata saavad.

Norbert Kaareste
Viimsi Kino turundusjuht

“Doktor Uni”

Tuntuimad õudusfilmid on oma ainese ikka saanud Stephen Kingi sulest ilmunud raamatutest ja selgi korral on vanameister andnud oma õnnistuse “Doktor Uni” filmile. Kaalukust filmile lisab ka töö, et tegemist on omamoodi järjega Stanley Kubricku legendaarse-

le linaloole “The Shining”, mis jäädvustus rahva mälu peaosalise Jacki (Jack Nicholsoni) ja tema poja Danny taga-ajamiskaadritega.

Värske jätkufilm keskendubki nüüdseks täiskasvanud, muserdunud Dannyle, keda kehastab Ewan McGregor. Aastakümneid hiljem koletus hotellis läbielatud ikka taastuv härra kohtab noort neiu, kes on samuti teispoosusega edukalt otsekontakte loomas, ja koos püütakse jagu saada nii kurjakuulutavast inimnõiajahist kui ka Danny lapsepõlvepiinade jätkukumast.

“Midway lahing”

Ajalootunnist on tõenäoliselt ähmaselt meeles, et II maailmasõja pöördpunkt ameeriklaste jaoks oli Midway lahing, mis peale Pearl Harboris saadud kaotusi mõjus joovastavalt riigi võidusule ning viis lõpuks maailma suurriigi selgele võidusihile.

Koos Ameerika Ühendriikide mereväega on legendaarne filmirežissöör Roland Emmerich (“Iseseisvuspäev”, “Godzilla”, “2012”) lavastanud kireva filmieepose II maailmasõja ühest suurimast lahingust Midwayl, kus staaridest kubisev näitlejateansambel (Woody Harrelson, Dennis Quaid, Nick Jonas jt) teevad filmilinal selgeks, miks USA-st kujunes maailma juhtivaid võime.

“Charlie inglid”

Novembrikuu oodatuim meelelahutus on kindlasti värske *re-make* legendaarsest naistefilmist “Charlie inglid”, mis keset #metoo skandaale (või värskeim Eestis: @seepoleokei) on sattunud omamoodi väljakutse ette – kuidas kunagisest seksismist kubisenud meelelahutusfilmist saaks teha naisi kõnetava, ent samas kõigile jätkuvalt põnevust toova filmi.

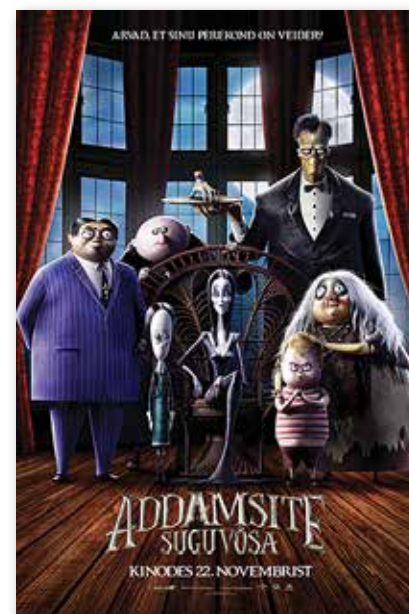
Saaga kolmas film on sel korral saanud ka naisrežissööri – nii protsendi kui ka lavastaja toolil istub Elizabeth Banks. Koos noorenenud inglitega minnakse filmis appi vilepuhujale, kes on märganud oma arendusprojekti võimalusi maailmas palju paha teha. Maailm päästetakse – ja hulk pahasid

mehi saab kere peale – lõbusas ja tempokas seiklusfilmis, millesse lavastaja on sisse pikkinud kõik selle hea, mis meid põnevusfilme nautima paneb.

“Charlie inglid” on sattunud väljakutse ette – kuidas kunagisest seksismist kubisenud meelelahutusfilmist saaks teha naisi kõnetava, ent samas kõigile jätkuvalt põnevust toova filmi.

“Addamsite pere”

Kõiki pere pisemaid rõõmustab novembris kaua oodatud joonisfilm Addamsite perest, mis on mõneti unustuste hõlmas olnud alates ajast, mil peategelast Kolmapäeva kehastas andekas Christina Ricci. Jättes vahepealse ebaõnnestunud telefilmi kõrvale olemegi 26 aastat hiljem “Addams Family” joonisfilmi juures, kus kentsakat peret ootavad uued seiklused ontlikus väikelinnas.

Ligi poolteist tundi kestev värvikirev joonisfilm räägib maailma eriskummalisima pere igapäevaelust, tuues sisse lõbusaid pikkeid praeguse aja nutipõlvkonnast ja muust ning ikka meenutades, et olgu kui veider tahes – oma pere on ikka parim kari maailmas.

Seeniorid tantsuga sügises & Viimsi vald 100

29. nov. kell 17.00 Viimsi koolis Randvere tee 8

Meeleolu loovad **Viimsi muusikakooli jazzband**
Tallinna Võru Seltsi folklooriansambel LIISO

Tantsumuusika **Boris Lehtlaan ja Are Jaama**

Ootamas **tervitusjook, suupisted catering'ilt TULI**

Pääsmed 10 € müügil alates 4. nov. VPÜ ruumis Kaluri tee 5 ja Randvere päevakeskuses

Korraldab **Viimsi Pensionäride Ühendus**

Eesti Sõjamuuseum
KINDRAL LAIDONERI MUUSEUM

ISADEPÄEV

EESTI SÕJAMUUSEUMIS

10. NOVEMBRIL KELL 12-15

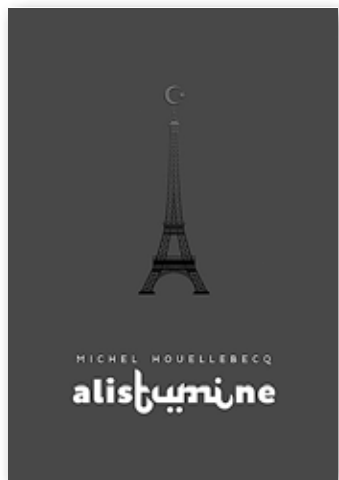
- Viikingite mõõgavõitluse õpituba
- Noore mustkunstniku kaarditrikkide šou
- Staabi- ja sidepataljoni ajateenijate ansambel
- Ekskursioon noore ajaloolase juhatamisel
- Sõjamasinate mudelite pop-up näitus ja sõjalaeva mudeli ehitamine
- Töötoad ja kohvik
- Avatud on sõjatehnika angaar

SISSEPÄÄS TASUTA!

MÕISA TEE 1, VIIMSI | (+372) 621 7410 | www.esm.ee |
SÕJATEHNIKA ANGAAR VEHEMA TEE 1A, VIIMSI (300 M MUUSEUMIST)

Meeste ja naiste katsumustest eri paigus

AJAVIIDE Viimsi raamatukoguhoidja **Reet Kukkk** tutvustab raamatuid, kus mehed ja naised otsivad oma teed heaolu ja tasakaaluni.

Michel Houellebecq
Alistumine
Varrak, 2016. 206 lk
Romaan jälgib keskealise eksistentiaalses kriisis oleva mehe pilgu läbi ühiskonnas toimuvaid muudatusi. Tegemist on poliitilise utopiaga, kus Houellebecq loob pildi islamismi kujunemisest Prantsusmaal. Koolisüsteem viiakse vastavusse koraani õpetusega, lubatud on polügaamia, naised ei käi enam tööl, vaid pühenduvad kodule ja perele.

Raamat on tekitanud palju poleemikat, aga kui kirjanik peegeldab inimeste hirme nii-

võrd täpselt, et põhjustab üleriigilise skandaali, annab see tunnistust probleemide olemasolust ja kirjutatu usutavast mõjust.

Teose kirjandusteadlasest peategelane Francois on oma eluga tupikus. Seal, kus kõik on justkui lubatud, aga tegelikult ei paku rahuldust, vaid teeb hoopis õnnetuks, tundub lihtne ja selge sõnum pääsemisena. Iga-sugused dogmad, mis võivad olla võõrad, aga samas laiadele hulkadele sobivad, annavad kriitilisel hetkel inimesele pidepunkti.

Näib, et sellise religiooni, mis lubab juba siin ja praegu kerge-mat, lõbusamat, rikkamat ja täiuslikumat elu, väärtus kodaniku silmis tõuseb tohutult. Romaani allhoovust tabada püüdes tekib küsimus, kas alistumine toimub õhtumaa traditsiooniliste väärtuste kadumise tõttu, või vastupidi, püütakse alistumise abil konservatiivseid traditsioone taastada.

Lisaks romaanis kirjeldatud poliitilisele alistumisele võib kirjutatut laiendada ka inimese vaba tahte ja vaba mõtlemise alistumisele. See ei pruugi olla raske, mõneti võib olla ise-

gi kergendus, mingi lahenduse leidmine. Kuid loota mugandatud kristluse ja islami sulamist, tarbimistsivilisatsiooni tervenemist on peategelasele kahtlemata ajutine ja näiv lahendus kriisist väljatulemiseks.

Tänapäeva heaolühiskond pakub liiga palju valikuid, mis tekitavad inimeses segadust, ja seetõttu on selge, miks oodatakse ja ka leitakse mustvalgeid lahendusi.

Piret Kooli
Raivo Järvi. Kõike muud kui KUKUPAI
Pegasus, 2019. 266 lk
Elu on olemuslikult lugu. Selle kaudu püütakse mõeldunule anda tähendust. Piret Kooli on pannud kirja kunstniku, saatejuhi ja poliitiku Raivo Järvi elu ehk loo.

Kunstniku nimi ei vaja tutvustust. See, et ta teeb suurena just kunstnikutööd, oli Raivo-le selge juba kolmesena. Tema jutupliiatsite seltsis on üles kasvanud mitu põlvkonda lapsi. Mäletame, kuidas ta põimis tervikuks jutu ja joonistuse ning keegi ei teadnud ette, millega lugu lõpeb või milline elukas võib välja kasvada lihtsast detailist. Joonistamise maagiat ei jätnud ta kunagi.

Raivo Järvi kaasabil oli võimalik tõdeda, et ilusaid lugusid saab rääkida ka kunsti keeles.

Autor on teinud palju intervjuusid Järvi lähedaste ja sõpradega ning tema abil on lugejal võimalus näha, mis peitus kunstniku välise laia naeratu-se taga, milline ta oli inimesena.

Raamatus paljastuvad ka Raivo Järvi traagilised eluseigad. Üks on selge: vanemad kasvasid oma pojast džentelmeni, kes jäi viisakaks igas olukorras. Omalaadne veetus saatis selle poisilapse teed ja toimetusi ka täiskasvanuna. Hella hingega, õrnaloomuliseks kasvanud mees oskas vajadusel olla tugev, kui elu seda nõudis.

Kirjutise lõpus on vestlus Raivo poja Richardiga, kes kõneleb oma tugevast sidemest isaga, kuid viitab ka Raivo elu varjukülgedele. Elu ümber ei muuda. Kõik jooned, mida tõmbad, sinna ka jäävad. Kahtlemata on lugu Raivo Järvist

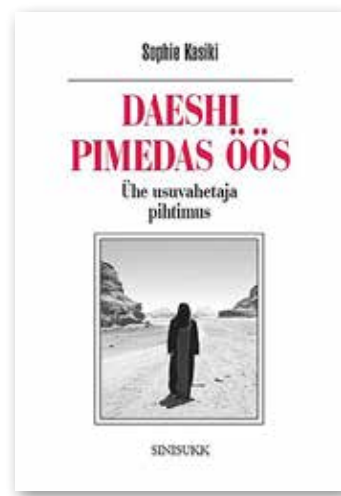
huvitav lugemine neile, kes armastavad elulooramatuid. Samas on see lugemine, mis tuletab meelde, et elus on ka muid väärtusi peale elementaarse heaolu.

Sophie Kasiki
Daeshi pimedas öös
Sinisukk, 2018. 191 lk
Ühinenud Rahvaste Organisatsioon on naiste ja tüdrukute vastu suunatud vägivalda nime-tanud kõige laialt levinumaks, järjepidavamaks ja muserdavaks inimõiguste rikkumiseks meie tänases maailmas. Samas on see endiselt väga levinud.

Kirjastuse Sinisukk "Valges sarjas" leiame raamatuid, mis taunivad ettekujutust, et naiste ahistamine, nendega mitteamustamine või nende suhtes vägivalda tarvitamine on normaalne ja aktsepteeritav. Paljud sarjas ilmunud tõestisündinud lood on n-ö inimõiguste advokaadid. Naised räägivad neis eludest, mis on täis väärkohtlemisi, kultuurikonflikte, lootusetuid olukordi, valu ja leina. Samas on need tihti lood jõu leidmisest oma elu kujundamiseks. Oma lugude jutustamisega inspireerivad nad lugejaid maailma paremaks muutma.

Sophie Kasiki on prantsuskeelse autori varjunimi, mida naine kasutab ISIS-e võimaliku karistuse vältimiseks. Autor sün-

dis Kamerunis. Ta oli 8-aastane, kui ema surma järel saadeti vanema õe juurde Pariisi piirkonda. Pärast kooli lõpetamist saab temast kultuurikeskuses pereinõustaja. Erinevate inimestega suheldes tutvub Sophie teiste hulgas kolme poisiga, kellega tal tekib tugev kontakt ja keda ta hakkab kutsuma lasteks. Ühel hetkel poisid lahkuvad Prantsusmaalt ja ühinevad Süürias terroriorganisatsiooniga Daesh (Islamiriik), mis on olemuslikult meeste domineeritud ühiskond. Poisid võtavad peagi naisega ühendust ja ühel hetkel võtab raamatu autor oma nelja-aastase poja, lahkub abikaasa juurest ning suundub Süüriasse. Karm tegelikkus ei lase end kaua oodata, kuid tagasipöördumine endise elu juurde ei ole kerge.

Tule aita Viimsi Raamatukogul kolida!

9. novembril moodustame raamatute kolimiseks "inimketi" Kesk tee 1 ja Randvere tee 9 vahel. Alustame kell 12.00 ja lõpetame mitte hiljem kui 14.00. Koguneme Kesk tee 1. Loodame, et ilm soosib meie head ettevõtmist!

Osalemiseks registreeri
sandra@viimsiraamatukogu.ee

MTÜ Viimsi Invaühing ja Viimsi kool

2019 kutsuvad Sind

Viimsi Heategevusballile

7. detsembril kell 19.00 Viimsi kooli

Tantsuks mängib

JAKKO MALTIS BIG BAND

feat. LAURA ja GERLI PADAR

Publiku ette astuvad Reet Linna, keda saadab Are Jaama, ansambel Robirohi, üllatusesineja, mitmed lauljad ning tantsijad.

Toimub heategevuslik loterii!

Heategevusballiga kogutakse raha Viimsi Invaühingu erivajadustega laste toetuseks.

Ballikutse hind kuni 1. detsembrini 35 EUR (kehtib ühele), alates 2. detsembrist pilet 50 EUR. Võimalik teha annetusi.

Ballikutsed müügil Viimsi Vallavalitsuse infoletis ja Viimsi Kooli kantsleis (tööpäeviti kella 9.00-15.00). Võimalik tasuda ülekandega (Swedbank, EE842200221026358968, MTÜ Viimsi Invaühing, selgituseks märkida: ball, maksja nimi). Info ja müük: inva@viimsivald.ee, 50 59 388 (Jana). MTÜ Viimsi Invaühing kuulub tulumaksusoodustusega mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimekirja.

Aitame üheskoos neid, kes seda väga vajavad!

Viimsi valla 80+ pensionäride selleaastased bussireisid-matkad on lõppenud

REISISELLID 2019. aasta kujunes Viimsi valla 80+ pensionäride bussireiside-matkade korraldamisel üle ootuste edukaks. Viimsi valla finantseerimisel ja pensionäride ühenduse organiseerimisel korraldati tänavu alates aprillist kuni oktoobrini kaheksa väljasõitu bussikohtade 100-protsendilise ärakasutamiseks.

Arvo Otsepp
reiside korraldaja

Harjuma piire külastati Türi alu panka, Keila-Joad, Ülgaste fosforiidikaevanduste koo- paid, Räbala maastikukaitseala, Jägala juga ja linnamäge, Kaberneemet, vabadussõja mälestus- kivi Valklas, Juminda poolsaare kalurikülasid ja 1941. aasta mere- katastroofi mälestuspaika, Viinistu kunstimuuseumi, Turbuneeme ka- luriküla, Kautla 30. juuli 1941. aasta lahingupaika (Erna retk), Valgehobuse mäe spordikompleksi, Saha kabelit.

26 septembril toimus aga eripä- rane üritus Viimsi poolsaare vähem tuntud vaatamisväärsustega tut- tumiseks, kuhu Viimsi elanik iga- päevaselt ei satu. Nii käidi külas Ar- muneemel president Lennart Meri lesel pr Helle Meril, kes väga lahkelt

võttis vastu ekskursante, kutsudes tutvuma ka elamu siseruumidega, ja näitas kätte jalutamisrajad ma- jaäärse pargis.

Käidi Metsakasti külas, kus hu- vilisi võttis vastu külaseltsi esinda- ja hr Taivo Urva. Paljudele oli to- redaks üllatuseks, et Metsakasti küla on paljus ühiskondlikus kor- ras oma jõududega ja Viimsi valla rahalise abiga ehitatud välja kor- raliku külaväljaku. Selles paigas on rajatud spordiplatsid, laste mängu- väljakud, toimuvad laudad, võetak- se koos vastu uut aastat, peetakse jaanipäeva jne.

Huvitav külastuskoht oli ka Laiaküla, mis asub Pärnamäe tee, Muuga tee ja Vana-Narva maan- tee vahelisel maa-alal, millest ta- valiselt sõidetakse magistraalteid pidi mööda. Ekskursioonilisi koh- tas väga energiline külavanem pr Kristiina Kägu. Tema juhatusel te- gime külas ringsõidu ja nägime selle küla elanike ühiskondlikus

Anija mõisa- aeda külas- tamis. Fotod: Ruslan Dontsov

Kaberneeme rannas suvel.

korras tehtud tööde tulemusi: hal- jastus, spordiplatsid, teed jne. Sa- muti tuleb kiita Viimsi valda kom- munikatsioonide väljaehitamisel ja teedehitusel, mis on loonud oma planeeringu poolest küllalt lai- ali valguva Laiaküla elanikele head tänapäevased elutingimused.

13. oktoobril lõpetas Viimsi valla 80+ pensionäride klubi oma selle- aastased üritused Laulasmaal asu- va Arvo Pärdi Keskuse külastusega, kus oli võimalik viibida filmi "Tin- tinnabuli metsas" kinoseansil koos Arvo Pärdi isikliku osavõtuga. Tut-

vuda sai kogu keskuse arhitektuu- riga, heita pilk arhiividesse ja tutvu- da maestro loometegevusega.

Kui bussireisid selleks aastaks lõppesid, siis matkahuvilised pen- sionärid ei taha kuidagi leppida ürituste ärajäämisega edaspidis- teks sügis- ja talvekuudeks. Ühiselt võeti vastu otsus, et matkamist jät- katakse oma võimete kohaselt iga kuu viimasel neljapäeval kogune- misega 1A bussi peatusele Haab- neemes ja sõidetakse kohalikke bussiliine kasutades eri kohtades- se, kus järgmine jalgsimatk toimu- ma saab. Bussi väljumisaeg saab teatatud Viimsi Teatajas.

Toredate kohtumisteni jalgsi- matkadel ja uuel kevadsuvisel pe- rioodil 2020. aasta bussimatkarei- sidel!

AASTAVAHETUS
BLACK ROSE PUBIS

ANSAMBEL
APELSIN

DJ KUNI VARAJASTE HOMMIKUTUNDIDENI

BRONEERI LAUD
www.blackrose.ee

VIIMSI VALD
kutsub!

Viimsi
Mälumäng
2019/2020

Mälumängu II etapp
27. novembril kell 19
Haabneeme koolis

Täiendav info:
kaija.magi@viimsivv.ee

REAKUULUTUSED

Autode kokkuost

Autode kokkuost. Ostame kõiki sõidukeid ja töömasinaid. Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid sõidukeid. Sõiduk ei pea olema arvel, ülevaatusega ega kindlustusega. Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei vanane. Tel 5457 5055.

Tööpakkumine

Pakun koduabiteenust eakale – lihtsamad majapidamistööd, apteegi ja poe külastus, surnuaias käimine. Tunnitasu 11 eurot + kohaletulemise tasu 5 eurot. Tel 5380 5133.

Pakkuda tööd hakkajale ja kohusetundlikule inimesele haljastus- ja heakorratöid pakkivas ettevõttes. Põhilised tegevused: talihoole, lume-koristus, maa-alade trimmerdamine, teemaa-alade niitmine, haljasalade rajamine, istutustööd. Kasuks tuleb eelnev töökogemus ja B-kategooria juhiload. Töötasu alates 6 eurot tunnis (neto). Kontakt: tel 503 0019, Haljastus Plus OÜ, e-post info@haljastusplus.ee.

AS Fertilitas pakub uuest aastast tööd osalise koormusega õhtusele koristajale. Lisainformatsioon: tel 605 9007.

Viimsi Ärtares tegutsev Café Lyoni kohvik võtab tööle usina nõudepesija. Töö on graafiku alusel. Saada CV viimsi@cafelyon.ee. Lisainfo: tel 622 9217. Asume Haabneemes Paadi tee 3. www.cafelyon.ee.

Aiatööd

Kogenud puuhooldajad teostavad ohtlike puude raiet ja puude hoolduslõikust. Soodsad hinnad. Tel 522 0321.

Ohtlike puude/okste langetamine, viljapuude lõikamine, heki lõikus ja pügamine, korsnapühkimine, pottsepp Tel 5348 7318, e-post igor@inkteenused.ee.

Langetame ja hooldame puid just Teie piirkonnas. Leiame koos lahenduse! Meid saab kätte tel 5626 3857, www.puumehed.ee.

Ohtlike puude raie, võsa lõikus ja kruntide puhastamine võsast. Helista julgelt ja leiame lahenduse! Tel 5623 0373, Randy.

Ehitus

Üldehitus, katuse-, fassaadi- ja viimistlustööd. Majade, kõrvalhoonete ehitamine täislahendustega. Tel 5352 9476, mehitus@gmail.com.

Maja soojaks – tuulekindlaks! Polüuretaanvahuga (PUR-vaht) soojustamine – paigaldus kiire, tulemus efektiivne. Vundamendid, soklid, sise- ja välisseinad, vahelaed, pööningud ja katusealused. Küsi pakkumist: jaanus@ultrapur.ee, www.nordpur.ee, tel 505 4366.

Fassaadid, üldehitus, plekitööd, krohvimine, viimistlus. Tel 5787 8925.

Vannitubade renoveerimine. Plaatimine ja siseviimistlus. Tel 5372 8382.

Katuste pesu ja värvimistööd, remonttööd, veerennde puhastus ja akende pesu. Tel 5638 8994.

Teostame kaevetöid miniekskavaatoriga. Tel 5639 3588, www.väikeekskaator.ee.

Liiv, killustik, sõelutud põllumuld, graniitkillustik, freesasfalt, täide jm puisteveod hea manööverdusvõimega soodsal väikekalluril kuni 6 tonni. Tel 525 2632.

Teostame vee- ja kanalisatsiooni-trasside ehitustöid, kõiki maja-siseseid san tehnilisi töid. Laadur ratastraktori teenus, veoauto (multi-lift) teenused, lammutus- ja koristustööd. Vanametalli tasuta äraviimine. Tel 507 4178.

Vastavalt projektile teostame teie kinnistule vee- ja kanalisatsiooni-trasside ehitust. Suur ja väike traktor (rokson). Majasised san tehnilised tööd. Reoveemahutite paigaldus. Keevitustööd. Kanalisatsiooni ülepumplate väljaehitus. Veemöödusõlmede ehitus. Tänavaaäre- ja aiakivide paigaldus. Kontakt: tel 5656 7690, Enno.

Aia-, värava-, tõstuke- ja auto-maatikalahendused parima hinnaga Eestis. Kvaliteetne liugvärava-komplekt kuni 4 m avale 1595 eurot. Tiibväravakomplekt kuni 5 m avale 1150 eurot. Vaata www.koduvärav.ee, tel 5895 8809, info@koduvärav.ee.

Köögid, liugksed ja garderoobid. Hinnad soodsad. Garantii.

Tel 502 9075, e-post liugksed@kallion.net.

Korstnapühkimine

Litsentseeritud korstnapühkija ja pottsepa teenused. Ventsüstee-mide puhastus, ka korterelamutes. Küttekollete ehitus, paigaldus ja remont. Akti väljastamine Päästet ameti ja kindlustuseltside jaoks. Tel 5690 0686, e-post korsten.korda@gmail.com.

Pikaajalise kogemusega litsentseeritud korstnapühkija teenus. Teostan ka sundventilatsiooni puhastust. E-post margus@korvent.ee, tel 552 6281.

Muud teenused

Kogemustega elukutseline õmbleja teostab Viimsis Aiandi teel parandus- ja õmblustöid. Tel 5625 195, Tiit.

Vanaraua ja kodumasinat tasuta äravedu. Plekk, torud, latid, mahutid, tööriistad, autoosad, seadmed, pliidid, vannid, pesumasinad, aia-võrk, akud jne. Õuest, garaažist tasuta. Korterist 10 €. Külmkapid, telerid al 10 €. Tel 5550 5017.

Eraisikutele ja firmadele basseini-automaatika (era)korraline hool-dus, süsteemide ümberehitus, UV-tehnoloogial veepuhastus-seadmed, basseinikemikaalid, konsultatsioonid. www.basseinihooldus.ee.

Pakun raamatupidamisteenust väiksematele ja keskmise suurusega ettevõtetele, MTÜ-dele. Tasu vastavalt kannete arvule. Info: kadriiniinemaa@gmail.com või tel 510 0055.

Pikaajalise töökogemusega matemaatikaõpetaja annab eratunde Viimsis 4.–11. klassi õpilastele. Aitan ka korrata gümnaasiumi katseteks ja põhikooli lõpueksamiks. Hind kokkuleppel. Lisainfo: tel 5340 0165, Mare.

Müük. Ost

Küttepuid. Müüa saetud ja lõhutud küttepuid pikkusega 30–60 cm. Kojuvedu tel 522 7345, e-post marek406@gmail.com. Tellimusi võtame vastu iga päev!

Kohaleveoga liiv, muld, killustik, sõnnik, turvas, asfaldipuru, betoon. Kuni 2 tonni: tel 509 2936. Kuni 12 tonni: tel 507 9362.

Meilt saab taas tellida kartulit, köögivilju ja mett! Tellimusi võtame vastu igapäevaselt. Tellimiseks ja lisainfo saamiseks helistage tel 5865 2190.

Müüa puitbrikett 155 €/960 kg, tur-babrikett, pellet premium, kuiv lepp ja kask 40 L kotis, kuivad kütteklot-sid 48 kotti/110 €. Tel 5692 4924.

Ostan rinnamärke, vanu postkaarte ja fotosid, trükiseid ja dokumente ning muid Eesti ajalooga seotud kollektsioneerimise esemeid. Tel 602 0906 ja 501 1628, Tim.

Rannapere pansionaadi uus õueala

FOTOLUGU 24. oktoobril avati pidulikult Rannapere pansionaadi õueala, mis valmis sotsiaalministeeriumi poolt rahastatud teenusekohtade taotlusvooru toetuse abil.

Merike Melsas
pansionaadi juhataja

Rannapere pansionaadi hoone on valminud aastal 1974. Hoone on hea projektilahendusega – lisaks kaunile terrassile on enamusel elanikel ka omaette tuba väljapääsuga siseõue. Aastate jooksul on füüsilist keskkonda siseruumides parendatud ja muudetud kaasaegsemaks. Kahjuks oli 45 aasta jooksul tagaplaanile jäänud õueala planeerimine ja väljaehitus. Igast toast oli väljapääs siseõue, kuid ligipääsetavus õuealale ja ringiliikumine territooriumil ei olnud võimalik.

Aasta eest Rannapere pansionaati tööle tulles oli minu suur unistus pansionaadi elanikele rajada õueala, kus oleksid käimiskustega inimestele spetsiaalsed kõnnirajad liikumiseks rulaatori või ratastooliga, toolid ja varjulised kohad istumiseks, kõrged taimede istutuskastid, lillekastid ja muu, kus kõik elanikud, vastavalt oma liikumise raskusastmele, saaksid

Pansionaadi uuel õuealal on kõigil mõnus värsket õhku nautida. Fotod: Moonika Oras

õues toimetada. Samuti soovisime kohandustega tagada liikumistee pansionaadist aeda ilma astmeteta ja lävepakkudeta.

Meie unistus täitus. Sotsiaalministeerium rahastas taotlusvooru “Teenuskohtade kohandamine demetsusega inimestele” alusel Rannapere õueala rajamist.

Õueala projekteeris haljastusarhitekt Kati Veski. Kaunist aeda saavad igapäevaselt nautida kõik Viimsi päevakeskust külastavad inimesed. Huvilistel on võimalik õueala tulla vaatama – eriti kaunis on see õhtusel pimedal ajal, kui kõik valgustid põlevad.

Abivallavanem Annika Vaikla, vallavanem Laine Randjärv ja juhataja Merike Melsas.

Kiikudes tulevad parimad mõtted.

Detailplaneering

Viimsi vallavalitsus on vastu võtnud korralduse:
■ 23.10.2019 korraldus nr 648 “Tammneeme küla, kinnistu Suur-Lutika detailplaneeringu algatamine ja lähteseisukohtade kinnitamine”.

Planeeritav maa-ala hõlmab Suur-Lutika (89001:003:5461) kinnistu, mille suurus on ca 3,62 ha. See asub Tammneeme külas mere ääres väljakujunenud elurajooni lähedal. Planeeritav ala on ebakorrapärase kujuga, hoonestamata, osaliselt kaetud kõrghaljastusega. Juurdepääs planeeringualale toimub Tammneeme teelt. Kinnistu piirneb põhjast Lisvi lahega, idast ja läänest hoonestatud elamualadega ning lõunast rohealaga.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on jagada 3,62 ha suurune maatulundusmaa kasutamise sihtotstarbega Suur-Lutika (89001:003:5461) krunt 12 osaks ning moodustada kaheksa ühepereelamumaa krunti koos abihoonega üksikelamu ehitamiseks. Üksikelamukrundi vähim lubatud suurus on 1500 m² ja suurim lubatud täisehitusprotsent 20. Samuti moodustatakse üks puhkeelamu maa krunt, kus säilitatakse looduslik haljastus ja rajatakse kuni kaks puhkuse veetmiseks kasutatavat elamut ehitusaluse pindalaga kokku kuni 300 m². Lisaks moodustatakse juurdepääsutee rajamiseks üks tee- ja tänavamaa krunt pindalaga 2342 m², mis antakse vallale üle tasuta, ning kaks rannale pääsu lubavat haljasala maa krunti pindalaga 4892 ja 4390 m². Detailplaneeringuga määratakse tehnovõrkude asukohad, teedevõrgu ja liikluskorralduse lahendus ning haljastuse põhimõtteline kujundus.

Vajalikud uuringud on topo-geodeetiline uuring, maa-pinna radoonisisalduse uuring ja dendroloogiline uuring.

“Riietering”

Viimsis, Randvere 6, II korrusel
Ainult meilt suures valikus ja soodsa hinnaga madratseid ja voodeid (võimalik tellida erimõõtudega)
Veel soodsalt uued naiste- ja lasteriided, jalatsid, ehted – kõik otse USA-st!
Astu läbi ja Sa ei kahetse!

KONESKO AUTO
www.koneskoauto.ee

Aiandi tee 21, Viimsi, 74001, Harjumaa
GSM (+372) 513 7070
E-mail: info@koneskoauto.ee

PERE OPTIKA

Lihtsalt hea prillipood,
Viimsi SPA Pere Optika,
Randvere tee 11, Viimsi
(tel. 6011570,
gsm +372 568 80957
viimsi@pereoptika.ee)

AINULT PERE OPTIKAS
ÜKS ON KAKS
Igaüks saab valida
kas kaks klaasi ühe hinnaga
või kahed prillid ühe hinnaga

Vaata lisa: www.pereoptika.ee

Kõik autod, üks ekspert!

• Hooldus • Remont • Diagnostika

AUTOEKSPERT
TEENINDUS

**Siseviimistlus- ja
üldehitustööd.**

Teostame kiirelt, kvaliteetselt
ning soodsate hindadega.

VIIMSI EHITUS

telefon: 5361 6161, info@viimsiehitus.eu
www.viimsiehitus.eu

**Sõbra-
pakett**

3 masinat, 3 inimest
15€ inimene

www.rollspot.ee
Viimsi Äritare, Paadi tee 3-210

Roll Spot

**Viimsi
Lemmikupesa**

Teie lemmiku heaks!
Kirurgiliste ja ortopeediliste haiguste
ravi, röntgendiagnostika.
Düsplaasia- ja põlveuuringud EKL
standardiga.
Staažikad spetsialistid!

Vehema tee 1, Viimsi
+372 5787 5986, info@lemmikupesa.ee

METALLIST TRADE OÜ
Vanametalli kokkuost

+372 55559831
metallisttrade@mail.ru
www.mtrade.ee
Viimsi, Haabneeme
Rohuneeme 1 / 10

Vanametalli kokkuost
Vanametalli äravedu
Demontaaž

**PRAKS JA KÜÜTS
HAABNEEME
HAMBARAVI**

TÄHELEPANU! OLEME KOLINUD

Täiskasvanute ja laste hambaravi
Proteesitööd ja implantoloogia
Kirurgia
Suuhügieen

6 090 891
58 879 655

Heki tee 6 - 57
Haabneeme

www.pkhambaravi.ee

Oleme Haigekassa lepingupartner - laste ja täiskasvanute ravi,
proteesihüvitis.
Tegevusloa number L04534

VIIMSI KÜTTELADU
kvaliteetne kodusoojus

PUITBRIKETT, KANDILINE RUF,
ÜMAR PREMIUM, PELLET PREMIUM.

**TASUTA KOJUVEDU KOOS
PARIMATE HINDADEGA!**

Mob: 533 59 010
Tel: 682 7289
kutteladu@gmail.com
www.kutteladu.ee

1Partner

**MEIE TEEME
TEHINGU!**
1partner.ee

**Ville Värk
513 2422**

OST • MÜÜK • ÜÜR
HINDAMINE • INVESTEERIMINE

Lemmikloomade lemmikkauplus PetCity

LEMMIKUD 8. novembril avatakse Viimsi Keskuses kauplus PetCity, mis pakub laia tootevalikut lemmikloomadele. Uurisime PetCity turundusjuhilt **Maria Otsalt**, mida viimsilased uuest kohast leida võivad.

Viivi Kivipank

vabakutseline ajakirjanik

Mille poolest erineb PetCity muudest lemmikloomakauplustest?

PetCity on kodumaine kaubamärk, omades 18 kauplust üle Eesti, lisaks tegutsetakse ka Lätis ja Leedus. PetCity kontseptsioon on unikaalne selle poolest, et ükski teine lemmikutele keskendunud kaubamärk Baltikumis ei ole varem koondanud kõiki lemmikute teenuseid ja tooteid ühe katuse alla: kauplus, kliinik, *grooming*, hotell, treening ja kindlustus.

Lisaks pakutavatele toodetele ja teenustele eristub PetCity ka kvaliteedi poolest. Pakume tooteid vaid tunnustatud kaubamärkidelt, kliinikud on ehitatud loomade vajadusi silmas pidades ja sisustatud tipptasemel tehnoloogiaga ning neis töötavad veterinaarid on oma ala tugevad tegijad.

Mida teie kauplusest leida võib?

Viimsi kaupluse 200-ruutmeetrisel pinnal on väga lai tootevalik. Esindatud on nii populaarsed kaubamärgid kui ka Baltikumis esmakordselt müügil olevad ekskusiivsed brandid. Lemmiku omanik

saab meilt soetada kõik vajalikud kaubad oma lemmikule – erinevad toidud (pehmed, kuivad, külmutatud), aksessuaarid, riided, tarvikud – ja ka näiteks kindlustada oma lemmiklooma.

Millistele lemmikloomadele te tooteid pakute?

Kõige laialdasem on kaubavalik koertele ja kassidele, samas ei puudu ka tooted närilistele, lindudele ja kaladele. Samuti tasub PetCitysse tulla inimestel, kes tegelevad hobustega.

Kas Viimsi kaupluses pakutakse ka mingeid teenuseid?

Teenuseid Viimsi kaupluses ei pakuta, aga see-eest Viimsist mitte väga kaugel Lasnamäel, Tähesaju keskus ja Ülemiste keskus on olemas nii kliinik, *grooming* kui ka lemmikloomahotell.

Kui kogenud on PetCity teenindajad? Kui hästi oskavad nad soovitada lemmikloomaomanikule ja tema lemmikule sobivaid tooteid?

Meie keskustes töötavad oma ala spetsialistid, kel on laialdased teadmised lemmikloomandusest ja kes on läbinud erinevad kooli-

PetCityst leiab laia valiku tooteid lemmikloomadele. Fotod: Viimsi Keskus

Ka neljajalgseid sõbrad on PetCity poodi oodatud.

tused, et anda PetCity külastajatele parimat nõu toodete ja nende omaduste kohta. Meie prioriteediks on terve ja õnnelik lemmik.

Mida kujutab teie osade toodete hinnagarantii?

Otsustasime teha kuni aasta lõpu ni erikampaania ning külmutasime mitmete populaarsete toodete hinnad, et inimesed saaksid oma tava-
pärased ostud kätte hea hinnaga.

heategevus

PetCity iga-aastaseks jõulutradsiooniks on saanud heategevuskampaania "Aitame koos!", millega toetatakse varjupaiku.

Sel aastal on PetCity heategevuskampaania "Aitame koos!" patrooniks armastatud muusik Marek Sadam, kelle varjupaigast võetud koer Leenu on peremehele parima sõbra eest olnud juba mitmeid aastaid.

Marek Sadam: "Mahajäetud loomad ei küsi abi. Nad lamavad kurvalt ja kardavad. Nad vajaksid pehmet aset, head toitu ja kodusoojust. Ennekõike aga jäägitut sõprust ning puudutust, mida ei pea kartma. Nad ei küsi. Aga Sina saad anda ja kinkida!"

Üle 700 kassi ja 100 koera ootavad Varjupaikade MTÜ loomade varjupaikades uut kodu. Aitame koos – sina ostad neile vajalikke kaupu ja PetCity hoolitseb selle eest, et annetused ilusti kohale jõuaksid. Nii muudame varjupaikade lemmikute päevad rõõmsamaks!

Selliste toodete hulka kuulub näiteks koera-, kassi- ja näriliste toite, aga ka kassiliiva. Hinnagarantii tooted tunneb ära tänu spetsiaalsele märgistusele.

Mida Viimsi lemmikloomaomanik veel PetCity kohta teadma peaksid?

Meil on ka e-pood www.petcity.ee. Üle 40-eurosed tellimused toimetame pakiautomaati tasuta.

Lisaks loomakliinikule on PetCityl ka loomade 24/7 kiirabi Rannamõisa (Rannamõisa tee 8, Tallinn). Kui lemmiku tervisega on midagi ootamatult juhtunud, siis tuleb helistada telefonil 15 222 ja loomaga kiiremas korras arsti juurde minna. Kiirabi on avatud 24/7 hoolimata nädalapäevast ja riigipühadest.

Kas poodi võib lemmiklooma ka kaasa võtta?

Jah, kõik hästi käituvad neljajalgseid sõbrad on PetCitysse alati oodatud!

Avame Viimsi Keskuse kaupluse 8. novembril kell 12. Avamisüritusel keerleb loosiratas, 400 esimest ostjat ootab kingitus ning õhupalle jagavad PetCity armastatud maskotid – kiisu ja kutsu.

■ Kauplus PetCity on Viimsi Keskuses avatud E–L 10–21 ning P 10–19. Vaata ka www.viimsikeskus.ee!

VIIMSI
KESKUS

Kodu- ja
gurmee-
kuu!

8.–30. november

f /viimsikeskus

www.viimsikeskus.ee

Sõpruse tee 15, Viimsi vald

Kuulsaal

Grillribi roheline dekooriga 10 €
Kreveti-nuudlisalat vokitud
köögiviljadega 10 €

Nice' n' Clean

Tekstiilipesuri Kärcher Puzzi
rent ööpäevaks koos
pesuvahendiga 20 €

Apollo

Apollo klubi liikmetele
kõik kokaraamatud -15%

Babyback

Rikkalik lihavalik kahele koos
pudeli veini või mahlaga 19,90 €

L'Cosmetics

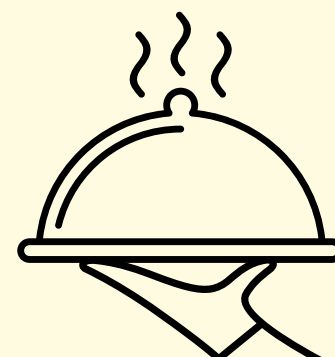
Kõik koduhooldustooted -25%

XS Mänguasjad

Furzertsi magustoidulõhnalised
mänguloomad 9,90 €

Koduekstra

Kõik Maku nõud ja
köögitarvikud -25%

Tasuta
Ilmub kaks
korda kuus
Tiraaž 10 250

Viimsi Teataja

Facebook.com/
ViimsiVald
@viimsivald
www.viimsiteataja.ee

Kinkidega on veel aega

Vali perele õige jõuluvana kohe!

Loe lk 19–18

Stand-up:

Ari Matti Mustonen
teenib elatist koomikuna.

Loe lk 21–20

Soovitus

Kolm raamatut naiste ja
meeste katsumustest.

Loe lk 13

Juubilar

Aarne Saluveer

PARANDAB MAAILMA LÄBI MUUSIKA

Loe lk 23–22

Aarne Saluveer: “Läbi muusika o

JUUBILAR Viimsis elaval tuntud koorijuhil Aarne Saluveeril on kiired ajad.

Silja Oja
Viimsi Teataja
kaasautor

“Olen hõivatud 28. oktoobril EMTA uues kontserdisaalis toimuva kontserdi ettevalmistustega, mis on ETV tütarlastekoori vilistlaste kingitus mulle 60. sünnipäevaks. Kell 14.15 pean olema Klassikaraadios, seejärel lastekoori ja tütarlastekoori proovis, aga enne seda saaksin kohtuda küll,” vastab ta ettepanekule intervjuuks siiski jaatavalt. Me kohtume Viimsi vallamaja peretoas ja räägime liiks muusikuelule ka pereelust.

Olete sündinud Tartus, õppinud Viljandis ja Tallinnas, aga elate Viimsis. Kuidas Te siia sattusite? Olin 22-aastane muusikatudeng, kui sain ühel päeval Kirovi kalurikolhoosi kultuuriosakonnast oma ühika valvelauda kõne, et sinne kergemuusikakoor vajab juhendajat. Tulingi koos oma ühikakaaslase Alo Mattiiseniga, sest kahekesi on alati parem – üks dirigeerib, teine saadab klaveril. Aasta oli siis 1981 ja Viimsi oli piiritsoon, mida valvasid Kalashnikovidega mehed.

Konservatooriumi järel sain töökoha uude Viimsi keskkooli, mis sai mulle ühtlasi ka elukohaks – elasin neli aastat lauluklassi kõrval, tööle jõudmine võttis aega viis sekundit. Kui nõukogude riik 1986. aastal staadioni kõrvale unelmana näiva õpetajate maja ehitas, kolisime sinna.

Seisime mitme kolleegiga, teiste seas toonase ajalooõpetaja Peeter Lepikuga, kellest hiljem sai vabariigi üks tippadvokaate, õpetajate õiguste eest. Ametühingu esimehena tuli tegeleda ka õpetajatele elamistingimuste loomisega. Piritä lilleskasvatussohvooi juht Leo Tedremäe pakkus õpetajatele maad eramute ehituseks ja nii sain minagi krundi Nelgi tee lõppu, kus elan tänaseni. Maja ehitamine oli tol ajal üsna pöörane ettevõtmine, nõukogude aja lõpus polnud ju võimalik laenugi võtta, aga heade sõprade abi ja eestlasliku jonniga on tänaseks tööd enam-vähem lõpule jõudnud. Kõige suurem probleem polnud 1988. aastal mitte puudulikud ehitajaoskused, vaid materjali hankimine – ka mets tuli ise langedada ja saekaatriisse vedada.

Mulle meeldib Viimsis elada ja töötada. Kui iga päev tund aega ummikutes veeta, teeb see (*arvutab kiiresti peast* – toim) nädalas 5, kuus 20 ja aastas 260 autos istunud tundi. 20 aastaga teeb see rohkem kui 200 ööpäeva! Haabneeme kooli kõnnib kodust 30 minutit, rattaga saab poole rutem. Linnas tuleb paraku kooriproovides aga ikka käia, aitan ka Roostiku kooliperel muusikamaailma avastada.

Saite juulis 60. Olete oma elu jooksul nii palju teinud ja jõudnud, et kui kõik siia kirja panna, võtaks see päris palju ruumi. Olete dirigent ja muusikapedagoog,

Eesti üks aktiivsemaid ja rahvusvaheliselt tuntud muusikahariduse ja koorimuusika arendajaid. Mida ise oma elutööks peate? Millise töö viljad on kõige magusamad?

Elus on hea, kui oled kellelegi mõne õnneliku hetke pakkunud ja ka ise seejuures midagi sarnast tundnud. Ma ei oska rääkida karjääri planeerimisest, olen muusikameres uutesse ettevõtmistesse hüpatas sumama kukkunud ning vandanud, kas ja kuidas jõuan teisele kaldale.

Mul on hea meel, et mul on kaks tegusat, loomingulist ja ettevõtlikku poega ja lapselaps.

On imeline, et 1990. aastal koos Eve Viilupiga asutatud ETV Lassteekraani Muusikastuudiost suurtele pop-, rokk- ja klassikalise muusika lavadele tõusvate muusikute hulk kasvab – Lenna Kuurmaa, Maarja-Liis Ilus, Hanna-Liina Vösa, Nele-Liis Vaiksoo, Vaiko Eplik, Maria Valdmaa ja Kai Rüütel, kelle tähelend Briti kuninglikust ooperist on jõudnud Jaapanisse. Eesti tippkoorides on palju meie vilistlasi ning väga rõõmustav on see, et inimesed on jäänud muusikaga tegelema.

Kuidas Teist koorijuht ja muusikapedagoog sai? Kas muusika oli Teil perekonnas?

Mu isa oli musikaalne, õppis liiks Tartu Õpetajate Seminarile ka Heino Elleri nimelises muusikakoolis ja laulis meeskooris. Kui ema suunati pärast ülikooli Viljandisse arstina tööle, sai isa seal eesti keele õpetajana tööd ning tegutses ka koorijuhina. Mul vedas õpetajate ja koolidega – Viljandi muusikakool oli muusikute kasvulava, mida edendas Tamrate dünastia, rütmimuusika hariduse saime kultuurimajas Üllo Kauri juhendamisel.

Aastatel 1975–76 toimus Viljandis kaks rokifestivali, kuhu jõudmiseks Vladivostoki hipid kaks nädalat rongiga sõitsid. Oli uskumatu elamus olla oma esimese ansambliga Tahukas samal laval, kus Gunnar Graps, Teravik, Suuk, Fix, Ruja jpt. See oli nagu Eesti Woodstock!

Tõmme muusika poole kasvas ning kui sõbrad läksid Tallinna Riikliku Konservatooriumi, mõlesin ka proovida. Lastemuusikakooli taustaga kõrgkooli sisse saamine oli tookord pigem erand, aga tänu inustavatele õpetajatele ja lisatundidele õnnestus mul 5 aastat õppida muusikapedagoogikat Heino Kaljuste ning koorijuhtimist Ants Söödi juures.

Oli suur õnn laulda Tõnu Kaljuste käe all Ellerheina kammerkooris, mille tuumik pärast 1980ndate alguses Ungaris toimunud ülikõrge tasemega Debreceni konkursi *grand prix'* võitu moodustas Eesti Filharmoonia Kammerkoori. Mäletan et laulsime Debrecenis Veljo Tormise “Raua needmist” nii, et vesi silmist väljas... Nüüd, aastaid hiljem seal juba žürii liikmena osaledes kuulsin korraldajatelt, et midagi sellist, kui see Ellerheina esitus, polnud nad varem näinud.

Koorijuht ja muusikapedagoog Aarne Saluveer. Fotod: Tiit Mõtus

Miks Te hiljem mudilaskoore juhataja hakkasite?

1990ndate alguses oli Eestis hetk, mil hakati kahtlema laulupeo vajalikkuses, nähes selles vaid vahendit, millega oli õnnestunud nõukogude võimu ajal iseseisvumispüüdlusi säilitada. Teame täna, et laulupidu oli võtmesündmus, mis andis tohutu impulsi ärkamisaja loovisikutele ning usku eestikeelse ja -meelse kultuuriruumi tekkeks.

Elus on hea, kui oled kellelegi mõne õnneliku hetke pakkunud ja ka ise seejuures midagi sarnast tundnud.

Kuna ETV lastesaadete toimetust pidas muusikaharidust oluliseks, algatasime seal esimese asjana uute lastelaulude konkursi “Lepatriinu lauluvõistlus” ning aastakümneid televaatajaid, muusikaõpetajaid ja laululapsi rõõmustanud “Laulukarusselli”.

Esimese vaba Eesti noortelaulupeo kunstilisele juhile Rene Eeseperele oli jäänud “Lepatriinu lauluvõistluse” žüriis meelde minu kirjutatud laul “Lähme, lapsed” ja olin väga üllatunud, kui sain kõne: “Tule, tegele mudilastega!” Laulul

olid väga head Kalju Kanguri sõnad ja tolle aja lastelaulu kohta üsna äge biit – lastele meeldis ja lugu läks kordamisele.

Kui varasemalt võeti laulupeole ainult 1000 algklasside lauljat Tallinnast ja Harjumaalt, siis meie jaoks oli oluline anda võimalus kõigile lastele üle kogu Eesti – tulemuks 3500 lauljat. 1997. aastal saime lavale 7000 mudilast üle Eesti ja 1999. aastal ligi 10 000.

Uus aeg võimaldas maailma tundma õppida ja tundes vastutust muusikaõpetuse tuleviku ees asutasime kolleegidega Eesti Muusikaõpetajate Liidu, millega korraldasime Tallinnas mudilaskooride festivali, kuhu toime 4000 last üle Eesti. Tallinna lapsed võrustusid osavõtjaid oma kodudes, nii nagu see sageli toimub ka kooride välisturneedel. Usun, et nii mõnedki neist on tänaseni sõbrad.

Mudilaste laulupeole toomine oli arengumootori loomine. Toonased mudilased on praegused 35-aastased, parimas eas täiskasvanud lauljad. Muudatuste vajalikkust selgitada polnud lihtne, lisasime laulikutesse akordimärgid ja astmenimed, lõime 1-häälsete mudilaskooride, noorte sümfoonia ning ühendorkestrite kategooria. Tuleb tänada kõiki neid, kes aitasid ideid genereerida ja olid toeks.

Millega praegu koorimaailmas seotud olete?

Juhatan ETV tütarlastekoori ja lastekoori, Haabneeme kooli laste- ja mudilaskoori, teen meistriklassi, osalen žüriides ja maailma koorimängude nõukogus.

Miks on oluline hakata laulma väiksest peast?

Aju-uuringud kogu maailmas annavad üha enam kinnitust, et inimese aju ei sünni valmis kujul, pigem *upgrade'*ib, ehitab ennast ise üles nagu arvuti, kasutades meelt saadud impulsse. Kuulmismeel on üks olulisemaid, helidele keskendumine on meditatsioonilaadne kogemus. Eelmisel aastal said kõik Haabneeme kooli 1. klassi lapsed osaleda mudilaskooris ja sellel on väga head tulemused. Soovitan kõikidel Viimsi lapsevanematel võimaldada oma lastel õppida muusikakoolis!

1990ndate alguses laulsime “Laulukarusselliks” valmistudes kolme päevaga läbi 120 laulu, 40 luugu päevas. Hiiglaslik kogus ja tohutu pingutus, aga samas ka edu elamus muusikas kiiresti edasi liikuda ja uut materjali ahmides kollektiivset töövõimet tajuda.

Pingutamine on vajalik ja muusikaga tegelemine arendab lapse aju, aga kõik ei pea elukutseliseks

n võimalik maailma parandada”

muusikuks saama. Ongi hea, kui ei saa. Ega ka tippsportlaseks, loode-tavasti.

Te olete ise professionaal, aga soovitate teistel jääda harrastajaks?

Mitte ilmtingimata – iga inime-ne otsigu ja leidku oma. Otsa kooli avaaktustel sai naljaga pooleks öel-dud: “Valitud tee ei pruugi olla ker-ge – sestap mõelge hoolega. Muu-sika võib tekitada sõltuvust – kui saate ilma läbi, ärge tulge. Aga kui ei saa, siis olete õiges kohas.”

Lastemuusikakoolist elukutse-lisse muusikamaailma sisenedes on nagu Super Mario mängus ees kõrge sein, millest on vaja üle hü-pata. Kasvavad harjutusmahud, palju tuleb teha iseseisvat tööd.

Kui profisportlane lõhub oma füüsilist tervist, siis muusik peab vaatama, kuidas elada nii, et vaim terveks jääks. Konkursilavade jaoks tehnilisi ja sisulisi nüansse viimist-ledes on muusikud tihtipeale nagu sportlasedki, saavutushullud. Kätt ei tohi ära mängida või häält ära laulda. Piire peab nihutama, aga peab suutma ka saavutatuga rahule jääda. Iga hinna eest ei pea saama Eesti või maailma parimaks – muu-sika ei ole meetrid ja sekundid, vaid tunne, mida teistega jagada.

Vahel on edasitõukavaks jõuks ka tahe olla märgatud ja armasta-tud. Sattusin hiljuti vaatama filmi “Rocketman” Elton Johni elust. Pa-rem, kui inimesed tegeleks muusi-kaga rõõmuga, mitte otsides selles väljapääsu äratõugatusest.

Kuidas vältida piinatud geenius-te tootmist?

Igaühel on oma nähtamatu tee. Ei sportlane ega laulja ei näe se-da täpselt ette, millal katkemine tuleb. Muusikuks hakkamine on iseenda muutmine ja igaüks mõt-leb enda jaoks selle teekonna ise välja, õpetaja on seejuures pigem mentor, mitte treener. Mõnes mõt-tes on muusiku tegevus kontsent-reeritum kui mõne sportlase oma. Kanter saab kettaga teha mitu hei-det ja arvesse läheb parim. Kuju-tage ette, kui kontserdil mängitaks teile igat lugu 8 korda – kas oskak-site valida parima?

Te võrdlete tippmuusiku elu tipp-sportlase omaga. Iga tippsportla-

se taga on terve ta perekond. Kes on muusiku tugitiim?

Nii mõnelgi on selleks toeks kind-lasti abikaasa. Kahtlemata on Nora Pärt oma abikaasa tähtsaim toeta-ja ja aitaja. Ka Järvide dünastia elab muusikute profikarjääri rütmis.

Kindlasti on mullegi olnud toeks pere, psühhiaatrist abikaasa Erika on aidanud mul jalgu maa peale tuua.

Rääkige palun lähemalt, milline on muusiku pereelu?

Mis seal salata, nagu paljudel muu-sikutel on ka minu tööaastad väga intensiivsed olnud, on olnud pe-riood, kus koju jõuab vähem, kui seda sooviksid.

Oli aeg, mil andsime Karava-niga, kus mängisin klahvpille, 250 kontserti aastas – see tähendas mõ-nikord nelja kontserti päevas. Oli-me üks esimesi Eesti ansambleid, kes sai Soome agentuurides tööd. Muidugi oli see tulus, aga tähen-das ka seda, et kui toimus pikem tuur, siis koju saime alles üle mit-me nädala.

Kui Jüri Makarov tegi 1980nda-te lõpus septembrikuus ettepane-ku anda välja Karavani jõulukas-sett, mis pidi ilmuma detsembriks, tähendas see seda, et päeval töö-tasin koolis ja öösel salvestasime kella neljani hommikul linnahal-li stuudios muusikat. Jõululaupäe-val toimus kell 12 Raekoja platsil telesinemine, kell 15 mängisime juba pulmas. Koju jõudes püüdsin tubli ja seltskondlik olla, aga mitu üliintensiivset kuud olid oma jälje jätnud – võtsin pitsi viina, söima-sin kõigil näod täis ja kukkusin jala-pealt magama. Sellist asja ei soovita küll kellelgi järgi teha! Tuleb loota, et meie vead mõistmist leiavad. Pa-rem, kui töö ja puhkus ikka mõistli-kus vahekorras oleks.

Olen väga tänulik oma ämma-le, kes elades meie juures oli tõeli-ne kodu süda, andis lastele hinge-haridust ning hoidis 96. eluaastani aeda imelises korras. Eelmisel su-vel istutasin tema mälestuseks ae-da roosipeenra, loodan, et ta näeb seda...

Elu on teekond kaaslastega, sel-les on raskusi ja kriise, aga tuleb ja tasub pingutada, kuniks veel ela-me. Tuleb õppida stressi taluma ja targalt taastuma. Päris murdumi-se tunnet pole põhjust olnud õn-

KOMMENTAAR

■ **Viimsi valla kultuuriosakonna juhataja Villu Veski:** Kuulates Arne Saluveeri ehk Salu, nagu kooritüdrukud teda hüüavad, 60. juubelikontserti, tekkis tunne, et ta on olnud kultuuri-pildis igavesest ajast igavesti – kes siis Arne Saluveeri ei teaks!

Kui hakkasin meenutama, millal minul oli päris esimene kord Aarnega kokku puutuda, meenus järgmine seik.

Kui olin tulnud Muhust Tallinnasse, saanud sisse konservatooriumi ja alustanud sakso-foniõpinguid, siis üsna varsti pöördus minu poole sealsamas flööti õppiv Tauno Saviauk, küsides, ega ma ei saaks tulla Eesti Raadiosse ühte lugu sisse mängima – selles loos ole-vat saksofoni ka vaja. See kõlas nagu unelmate ettepanek – mind kutsutakse Eesti Raa-dio stuudiosse midagi salvestama!!! – sinnasamma, kus on mikrofoni ees seisnud Georg Ots või Jaak Joala!!!

Astusin paksust stuudiouksest sisse, mind juhutati mikrofoni juurde “kappi”, millel oli aken peal, ja pandi kõrvaklapid pähe! A sellest kapi aknast nägin bändi teisi mängijaid ka, kes samal ajal oma partiid sisse mängisid – sealt aknast paistis üks noormees, kes istus klahvpillil nimega Fender Rhodese taga ja mängis oma partiid sisse – see oligi Arne Salu-veer ja selle bändi nimi oli ansambel Elektra. See kõik oli aastal 1981. Ega ma siis ei tead-nudki, et muusikat sedasi saab salvestada, et osa mängijaid käivad ühel päeval stuudios ja siis teisel päeval tulevad teised ja mängivad oma partiid ära mitmerealisele laiale lindile. Mina kujutasin ette, et terve bänd ikka korraga mängib ja siis see lugu salvestatakse ära.

Aga hiljuti mängisin oma hea sõbra R2 Jazz it Up DJ Erkin Antoviga ja Erkin otsis välja hetkel eriti moes oleva vinüülsingli nimega ELEKTRA (Artist: Elektra Genre: disco, soul, funk Year: 1981 Country: Estonia, USSR) ja palus mul sellel saxi kaasa mängida. Kui ta loo käima pani, siis mulle meenus kohe, et see oligi mu esimene lugu, kus ma nn professio-naalses stuudios esimest korda saksofoni salvestasin ja seda koos Arne Saluveeriga elektriklaveril. Ja et nüüd, 38 aastat hiljem on see lugu “Keegi” kui žanri “Nõukogude Eesti Disco/Soul/Funk “ tantsusaalide hitt, otsustasin selle vinüülplaadi Salule kinkida. Aga oh häda – see oli igalt poolt läbi müüdnud ja ainus koht, kus see hetkel müügil, on Kanada. Ja selle plaadi hind sobis ka “Salu” 60” juubelikontserdiga kokku – see maksab praegu Kanadas 60 dollarit.

neks kogeda, nii palju on olnud head, mis on aidanud raskustest üle saada.

Püüan hoida ühendust ja leida võimalusel ühist aega juba oma elu alustanud lastega.

Rõõm on omada palju häid abilisi ja kolleege Haabneeme ja Roostiku koolides. ETV kooridel on suurte kogemustega õpetajad ja fantastilised lapsevanemad, las-te- ja tütarlastekooril aitab muusi-kat kõlama saada hetkel Vox Cla-mantisega Ameerika tuuril viibiv noor dirigent Silja Uhs.

Millist muusikat ise kuulate?

Üsna erinevat, n-ö seinast seina, aga hetke pop- ja tantsumuusika sinna vist ealistest iseärasustest tulene-valt eriti tihti ei mahu. Üsna palju tahan kuulata vaikust. Kui nii pal-ju helidega töötada, on vaja vaikust.

Kust Te vaikust leiate?

Aeg-ajalt on aias tegutsemine väga hea lõõgastus, mille abil end välja lülitada. Mere peale tahaks minna vaikselt istuma. Noorem poeg pur-jetab kirglikult ja tulemuslikult, aga sel suvel oli tõesti nii hullupööra kiire, et me kumbki ei leidnud sel-leks ühist aega.

Kui tippmuusik on kui tippsport-lane, siis kas koorijuhti võib võr-relda tippjuhiga? Milline on hea koorijuht?

Soome dirigent Seppo Murto ütles Klassikaraadiole antud intervjuus, et dirigendis peab olema 10% klouni, 80% muusikalist tööd ja 10% orga-nisatoorseid võimeid. Peab paika.

Kuidas ennast juhina iseloomus-tate?

Küllap ma olen vahel üsna võimatu tüüp. Kui tõsiselt lendu lähen, siis ei tunne hästi piiri, kus keegi enam kaasa ei lenda. Võimalust möö-da püüan ikka mingi ideaali suu-nas liikuda, tehes eetilisi ja este-

tilisi valikuid. Tahan läbi muusika omal moel jõudumööda maailma parandada.

Mind on meedias kajastamist leidnud Otsa kooli saaga tõttu au-tokraatlikuks peetud. Kas valida paigalseis või edasimineku, on laie-malt Eesti ja maailma ees seisev kü-simus.

Muutuste juhtimine ongi ülikee-ruline. Inimesele omane turvatun-de vajadus tekitab mugavustsoo-ni otsingule suunatud elulaadi, mille tulemuseks on mugavusju-hid ja mugavustõõtjad. Olukord, kus tulemusmöödikuid on küllalt-ki keeruline seada ja eesmärk õig-laselt tasustada neid, kes rohkem panustavad, on raskesti saavuta-tav. Jälgides huviga praegu haridus-valdkonnas toimuvat rapsimist ja ministri selgitusi stiilis “me ei osa-nud kommunikeerida, mida me tegelikult tahame”, leiab teatud stiili-sarnasusi.

Õnneks jõudsime tookord pal-ju häid arenguid ellu kutsuda, mil-lest nii mõnedki jätkuvalt toimivad. Ja nagu filmis “Lendas üle käope-sa” ilusasti öeldakse: “Ma vähemalt proovisin.” Õppimine ilma vigade-ta on kas ilus muinasjutt või lihtsalt tuim vale.

Eestis kui väikese elanikkon-naga riigis on iga inimene rahvus-kultuurile vajalik ja väärtuslik. Sa-mas on võrreldes muu maailmaga lihtsam saada nähtavaks – tegijaid märgatakse, kultuurkapital tun-nustab jne. Meid kadestatakse, ku-na Eesti heliloojad on maailma-kuulsad ja omanäolised. Tegelikult oleme aga tavalised inimesed, kes püüavad oma kirge teistega jagada ning korrastavad maailmas valitse-vat kaost omal moel.

Aga Teie kui õpetaja?

Suurema osa elust olen muusikat õpetanud. Ja parim viis ise midagi õppida on proovida teisi õpetada. Tunde ette valmistades satud ikka

midagi uut avastama. Saan õpeta-jana olla tugisik neile, kes maail-ma avastada soovivad, aga ei ole võimalik, et minu käe all saadakse targemaks, kui õppimiseks ei pin-gutata.

Kas viisipidamatust üldse eksis-teerib? Või suudavad kõik inime-seid kaasa laulda?

Valdav enamus suudab. Ega hää ei laula, meel laulab. Aga nagu muu-deski tegevustes on ka laulmises erinevad raskusastmed – neist kee-rulisim, aga ka maagiliselt mõju-võimsaim on *a capella*, saateta laulmine.

Kuna häälestumine on nii in-dividuaalne, peen kombinatsioon häälepaelte pingest muutmise-st ning enda ja teiste tähelepanelikult kuu-lamisest, siis kõike ei saa suures grupis õppida. Häälepael on lihas – kui sa seda regulaarselt ei treeni, siis ta ei võta madalaid või kõrgeid noote välja. Ja muusika on ju jul-malt avalik – vale noot kostab kohe välja ja segab neid, kes seda kuu-levad.

Õnneks me ei pane enam üld-hariduskoolis pelgalt viisipidamise eest hindeid. Vabandan siinkohal kõigi nende õpilaste ees, kellele sai kunagi viisipidamatuse eest kehvi hindeid pannes psühhotraumasid põhjustatud. Tookord me ei osa-nud teisiti. Aga väga hea meel on, kui kunagiste õpilaste lapsed ütle-vad: “Minu ema/isa tervitavad, oli-te nende õpetaja...”

Miks meil ei ole RAM-i kõrval rah-vusnaiskoori?

Mulle väga meeldiks, kui oleks! Neid võiks kohe kaks olla.

Eestis elab palju vene ja ukraina rahvusest inimesi, ometi pole va-bariigi ajal laulupoel venekeelset laulu kuulda olnud. Kas laulupidu peaks olema rahvuslik või võiks olla kõigi Eestis elavate inimes-te pidu?

Laulupidu on Eesti kultuuriruumi tüvitekst ja sellisena meile ainu-omane. Aga meile kõigile oleks ka-sulikum, kui me õpiks seda võimsat tunnet jagama ja kogeksime laulu-väljakul seda eestimaalaste ühise peona. Kui oleme oma sisemuses tugevad, siis ei anna teistes keeltes laulmine põhjust end ohustatuna tunda. See on võimalik, kui tekib kunstiline nägemus, mis leiab osa-lejate ning kuulajate poolt mõist-mist. Ega see mingi võluvits pole, mis ajalooarmid hoobilt silub, aga heale läbisaamisele aitab koos-laulmine kaasa küll. Ja lisaks see, kui oskad mitut võõrkeelt, sh lähinaabrite keeli. Festivalil Laulu-sild toime Estonia lavale 500 eesti ja vene koolide lauljat, kes laulsid vaheldumisi mõlemas keeles ning tulemus oli fantastiline! Paljud lap-sevanemad astusid esmakordselt Estonia kontserdisaali – ja küllap teevad seda ka tulevikus. Spordi-võistlus arendab konkurentsi, aga laulmine ühendab.

Kui kaua meil see ajalooline trau-ma kestab?

Nii kaua, kuni keegi seda edasi kan-nab. Peaks kodus psühhiaatrilts kü-sima.

Ari Mustonen
esinemas Jussi
Õlletas. Fotod:
Jane Saks

Ma ei oleks kunagi arvanud, et hakkan koom

STAND-UP Ari Matti Mustonen käis Püünsi koolis ja oli kõigile teada kui poiss, kes oskas hästi nalja teha. Kaasa naersid nii klassikaaslased kui ka kõige rangemad õpetajad. Keegi neist ei teadnud siis, et Ari Mattist saab elukutseline koomik.

Jane Saks
ViimsiTeataja.ee toimetaja

Koolis kutsuti Ari Mattit juuks: "Ma olin see naljakas tüüp klassis, kes tegi nalju. Keegi ei oleks toona uskunud, et suudan kunagi selle oma tööks muuta," räägib ta. "Ma ei olnud andekas näitleja, aga ma olen edev – ma tahan esineda!"

Tol ajal ei teadnud ka Ari Matti, et koomikuks olemine võib olla elukutse. Eddie Murphyt ja Chappelle Show'd vaadates ei saanud Ari Matti kohe aru, et nende koomikute esitatud naljade taga on suur töö ja ettevalmistus: "Sa vaatad neid koomikuid ja ei saa aru, et nad on oma nalju harjutanud. Võib-olla on esitanud sama kava kaks aastat, seda muutes ja kohandades. Mulle tundus, et tüübid lihtsalt räägivad."

Umbes 5–6 aastat tagasi, kui Art Matti Eestist ära läks, kuulis ta esimest korda Comedy Estoniast. Sellel hetkel tekkis tal mõte, et võib-olla on just püstitjalakoomiku amet see, millega ta ennast tulevikus siduda soovib. Ari Matti leiab, et tal oli kergem alustada koomikuna just välismaal, kuna seal ei tundnud teda keegi ja pinge oli seetõttu väiksem.

Pea kolm aastat tagasi tuli Ari Matti Eestisse tagasi ja läks Comedy Estonia korraldatud Open Mic üritusele esinema. Algsu ei olnud kerge. Samuti ei esitanud ta oma nalju kohe eesti keeles, kuna oli välismaal esinenud inglise keeles. Kõik tema eeskujud, kelle esinemisi ta juba lapsepõlvest oli vaadanud, tegid nalju just inglise keeles: "Ma kartsin eesti keeles esineda. Lõpuks sain aga aru, et eesti keel on naljakas ja meelelt väljendusriikas. Lisaks mõistsin, et ükskõik, kui hästi ma Eestis teen

nalju inglise keeles, ei saavuta ma kunagi sama tulemust, kui räägin eestlastele nalju eesti keeles. Ehk siis, kui hakkasin nalju rääkima nii nagu ma tegin seda Püünsi koolis vahetundides, vabalt, kadus müür minu ja publiku vahelt ära."

Püstitjalakoomikuks ei saa otsest kuskil õppida. See on eraldi kunstivorm, mis on Eestis endiselt veel üsna vähe tuntud. Comedy Estonia üks eesmärke ongi *stand-up*-i tutvustamine eestlastele ja läbi Open Mic ürituste julgustada uusi koomikuid lavale tulema. Seetõttu on kõik Open Mic üritused publikule tasuta.

"*Stand-up* on esituskunst," ütleb Ari Matti. "Kui sa laval väriseva häälega räägid, ei ole vahet, kui naljakas sa väljaspool lava oled. Sa

”

Umbes kaks aastat tagasi sain aru, et ma ei pea enam nii-öelda tööle minema, vaid saan olla professionaalne koomik.

Ari Matti Mustonen. Foto: Comedy Estonia

pead olema naljakas laval. Kui sa ise endas kahtled, siis lähebki untsu."

Lavahirm on algajal tavaline. Ari Mattil kulus umbes aasta, et sellest üle saada: "Mul on olnud 1000 inimest saalis ja keegi ei naernud," tunnistab ta kerge muigega. "Kõige tähtsam on publik. Ükskõik, kui palju sa peegli ees ka ei harjutaks – tagasiside saabub alles laval, kus on näha, kas publik naerab või mitte!"

"Umbes kaks aastat tagasi sain aru, et ma ei pea enam nii-öelda tööle minema, vaid saan olla professionaalne koomik. Ja see on Eestis suur saavutus. Ma tuuritan üle maailma. Välismaal teen umbes 15–20 *show*d nädalas, Eestis sama ajaga umbes 2–4 *show*d."

"*Stand-up*-i maailmas on koomikuid, kes esitavad 1–2 aastat järjest sama kava, kuid see pole stiil, mis mulle meeldib. Ma olen pidev kaevaja, iga kord teen natuke teistmoodi," arutleb Ari Matti. "*Stand-up* on meeletu dialoog publikuga. Kas publik naerab, kas neil on veider, on nad vaikselt – järelikult kuulavad, karjuvad midagi vastu – neile ei meeldi, ja nii edasi. Kõige sellega ma mängin. Ma ei jahi naerude arvu, ma jahn ühte energiat, sidet publikuga. Mõnel *show*l ei ole naerude hulk nii suur, aga publik tunnetab, et ma olin siin ruumis. Kõige võimsam on see, kui publikust igaüks tunneb, et ma räägin just temaga."

Oma tekstid, nagu *stand-up*-koomikud ikka, kirjutab Ari Matti ise. Ta võtab need oma elust, nii lapsepõlvest kui ka igapäevatege-

Jussi Õlletuba. Foto: Jane Saks

KOMMENTAAR

Küsimustele vastab Jussi Õlletoa juhataja Maria Prii.

■ **Kuidas Comedy Estonia teieni jõudis?** Võtsime juba mitu aastat tagasi Comedy Estoniaga ühendust, et kutsuda neid ka enda juurde Viimsisse esinema ja Open Mic üritusi korraldama, aga päris kohe ei jõudnudki me kokkuleppele. Neil läks umbes aastake ikka aega, et selle mõtte ja ettepanekuga harjuda ja Jussi Õlletuba kui võimalikku uut koostöökohta kaaluda. Õnneks ikka kvalifitseerusime!

■ **Milline on olnud publiku vastuvõtt?** Publik võttis kohe esimesest korrapärasest Comedy Estonia Open Mic üritusest väga hästi vastu. Tagasiside on siiani positiivne ja noori andekaid esinejaid käiakse hea meeleaga vaatamas. Seda enam, et teiste hulgas on ju ka "meie oma viimsikas" ja üks tuntuim Comedy Estonia esineja Ari Matti Mustonen.

■ **Keda ootate Comedy Estonia õhtutele?** Comedy Estonia õhtutele on publikuks väga oodatud kõik nalja ja naeru armastavad inimesed! Eriti nüüd, sügiselisel perioodil, kui väljas on niiske ja tuuline ja pime, teeb hea annus huumorit kõigil tuju ainult paremaks.

Jussi Õlletas korraldatav Open Mic on *show*, kus nii uued kui ka kogenumad koomikud saavad proovida oma uut materjali mõnusa ja pingevabas keskkonnas. See annab näiteks uutele tulijatele võimaluse ennast laval proovile panna ning tutvuda rohkem *stand-up*i žanriga. Üritustele on esinema oodatud ka veel avastamata talendid! Kui keegi soovib end esinema registreerida, siis tuleks kirjutada e-posti aadressile info@comedyestonia.com.

■ **Kas teil on sellel õhtul ka erimenüü või -pakkumised klientidele?** Spetsiaalselt selle ürituse tarbeks meil iga kord eripakkumisi ei ole, aga nagu igas söögikohas, siis loomulikult on ka meie juures erinevaid sooduspakkumisi mõnele konkreetsele tootele. Tuleb ainult kohapeale uudistama tulla või meie Facebooki lehte külastada, et kõige toimiva ja pakutavaga kursis olla.

■ **Palju maksab pilet Comedy Estonia õhtul?** Comedy Estonia Open Mic üritused on alati kõigile tasuta! Õhtu lõpus liigub küll ringi väike ämbrike, kuhu saab poetada "kuldünite", juhul kui esinejad publikule meeldisid. Saadud toetusi kasutavad koomikud, et mööda Eestit ringi liikuda ja rahvani veel rohkem etendusi tuua.

■ **Miks on vaja, et Viimsis Comedy Estonia ikka ja jälle esinemas käiks?** Viimsis elab ju nii palju inimesi, kellel on ülikiire elutempo ning igapäevaelu kohustused ja mured. Vahelduseks kõigele sellele on Comedy Estonia õhtud suurepäraseks, et juhe mõneks tunniks seinast välja tõmmata ja kasvõi kord kuus Jussi Õlletuppa tulla ning mõnusat huumorit nautida. Igaühele on aeg-ajalt head ja positiivset laengut vaja!

ikuna elatist teenima!

vustest: jalutades, kohvikus käies, sõpradega suheldes jne. "Ma kirjutan peaaegu iga päev. Mõned tekstid on realselt minuga juhtunud, mõned ei ole, vahel ma pingutan kõvasti üle. See on etenduskunst".

Ari Matti on otsustanud püstijalakoomikuna ka jätkata. "Ma olen selle otsuse enda jaoks selgeks mõelnud. See ongi minu elu: ma muudan oma tuttavad ja naljakad olukorrad oma karjääriks."

■ Comedy Estonia tegemistel saab silma peal hoida Facebooki vahendusel Comedy Estonia lehel. Sealt leiab ka Open Mic üritused ning kõigi koomikute tuuriinfo. Samuti saab Comedy Estoniat tellida oma firma- või eraüritustele, selleks kirjutage info@comedyestonia.com.

■ Järgmine Open Mic toimub 14. novembril Viimsis Jussi Õlletoas.

Alustavatele koomikutele soovib Ari Matti järgmist: "Vaata võimalikult palju teisi koomikuid ja õpi neilt; tule Comedy Estonia korraldavatele Open Mic üritustele. Valmista ette viie minuti jagu nalju ja pane ennast esinejate hulka kirja. Ning lõpuks: kuidas iganes sul esimene esinemine ka ei lähe, ära anna alla. Tee oma kavas vajalikud muudatused ja proovi veel! Selleks, et joosta, tuleb õppida kõndima!"

Teated

Vallavalitsus kavandab Nurme tee rekonstrueerimist

Haabneeme alevikus asuv Nurme tee on rajatud ligi 20 aastat tagasi, sel puudub eraldi kergliiklustee ning sõidutee on tugevalt amortiseerunud. Tegemist on väga suure asumi kogujateega, mistõttu on oluline kavandada tee rekonstrueerimist.

Viimsi vallavalitsuses on menetluses projekteerimistingimused Nurme tee rekonstrueerimiseks, alates Rohuneeme teest kuni Nurme põik teeni. Projekteerimistingimuste eelnõuga saab tutvuda valla kodulehel. Rekonstrueerimistööde koosseisus nähakse ette olemasoleva sõidutee rekonstrueerimine, kitsa jalgraja asemele 3 meetri laiuse kergliiklustee ehitamine, uue LED-valgustuse paigaldamine ning haljastuse rajamine. Rekonstrueerimisprojekti koostamise hange on kavas läbi viia 2020. aasta alguseks ning projekt koostada 2021. aasta I poolaastaks. Seejärel kavandatakse rekonstrueerimistööde maht ja võimalik tööde läbiviimise periood.

VT

Kelvingi küla üldkoosolek

Kelvingi küla üldkoosolek toimub neljapäeval, 5. detsembril algusega kell 18.30 Kelvingi keskusehoone 2. korrusel (sissepääs maja tagant).

Päevakorras on külvavema aruanne tehtud töödest, ülevaade planeeritavatest töödest, jooksvad küsimused ning külvavema valimised.

Ants-Hembo Lindemann
külvavem

Spordiklubide taotlusvoor on avatud

Spordiklubide taotlusvoor on avatud kuni 1. detsembrini.

Lapsevanema kinnituse alusel eraldab Viimsi vald klubile üks kord aastas kalendriaasta eest toetust sporditegevusega seotud põhjendatud kulude katteks.

VT

Tule kogu perega pühapäevasele perebrunchile!

Naudi merevaadet ja maitsvat buffeed igal pühapäeval 12:00-15:00

Lapsed alla 12a. tasuta*

Kavas on ka eribrunchid!

Erimenüü, elav muusika, lastejuht

Halloween
27.10

Isadepäev
10.11

Nostalgia
24.11

Pühade eri
15.12

Restoran Regatta asub Purje 9, Pirita Marina hotelli 5. k

Lisainfo ja laudade broneerimine

Tel.: +372 5344 6050

E-post: regatta@piritamarina.ee

* Vaata tingimusi ja menüüd www.piritamarinahotel.ee

[TASUTA PARKIMINE!]

Regatta
PIRITA MARINA RESTORAN

Kes tellib jõuluvana varakult, sel on jõuluõhtul muretu

Jõuluvana Meelis Tomson suvises treeninglaaris. Foto erakogu

JÕULUVANA Kui tänapäeval võib jõlulingid osta kas või jõululaupäeval, sest kaup jagub kõigile ja kauplused on avatud hiliste õhtutundideni, siis jõuluvana tellimisega paraku sama teha ei saa. Jõuluvana peab olema kutsutud varakult.

Jõuluvana Meelis Tomson Kaua olete jõuluvanaana töötanud?

Koostöö põhjapõtrade ja päkapikudega algas kuus aastat tagasi, kui sõbranna palus lapse lasteaiarühma hädast välja päästa. Järgmisel aastal tiirutasin juba punaste kingade sahisedes ringi Viimsi kandis ja rõõmustasin paari pere lapsi. Ja sealt alates on kõigi järgnevaate aastate detsembrid olnud tööd täis. Jõuluõhtul on muidugi kõige kiirem, aga olen jõudnud ühel õhtul nii Viimsisse kui ka Keila-Joale – kõik oleneb ikkagi põhjapõtrade võimekusest, olgem ausad.

Miks on hea olla jõuluvana?

Aastaid tagasi jättis lavakas mu nappilt ukse taha, aga näitlemispiisik minust pole kuskile kadunud. Täna igapäevaselt ma end draamateatri laval ei näe, küll aga saan ma oma hobiga tegeleda jõuluvanaaks kehatudes. Kuust ajast aastas täitsa piisab, et akud täis laadida.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad? Aga täiskasvanud?

Minu enda kingikotis on alati midagi lelunurk.ee veebipoest, sealt tellin ma endale juba oktoob-

ris ühtteist varuks, kui päkapikud peaksid midagi segi ajama või õnnetul kombel peaks nimesilt kaduma minema. Nii on alati mu kotti põhjas midagi, et keegi kingita ei jääks. Aga oodatakse ikka seda, mis on teistel või mida on telekas nähtud. Kes meist siis naabrist parem olla ei tahaks. Samas näen ma selgelt, et kommikott teeb rõõmsaks nii lapse kui ka vanaema. Emad hoiavad ehk rohkem kaalul silma peal, aga ega nemadki ühest heast kommikarbist ära ei ütle.

Mida jõulud Teile tähendavad?

Mulle jõuluaeg endale väga meeldib ja õnneks saan ma juba novembris kuuse tuppa tuua ja hakata koos perega kingitusi pakkima ja piparkooke küpsetama. Laps on teadlik, et päris jõuluvanal on palju tööd, mistõttu pean ma teda mõnel peol asendama ja lastele rõõmu pakkuma. Ta aitab mul kohvrigi kokku pakkida ja ütleb ukselt lehvitades: "Ole tubli siis!"

Kuidas saab Teiega kontakti?

jouluvana@marimell.eu
www.marimell.eu/telli-jouluvana
www.facebook.com/
TelliJouluvanaTallinnas

Jõuluvana Viimsist Kaua olete jõuluvanaana töötanud?

Alustasin 2012. aastal.

Miks on hea olla jõuluvana?

Jõuluvana tulek teeb rõõmu kõigile, nii väikestele kui ka suurtele.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad? Aga täiskasvanud?

Lapsed ootavad kingiks nutiseadmeid.

Täiskasvanud on õnnelikud kõikide kinkide üle, kuna nad tavalis-

selt isegi ei tea, et neile on kingitus tehtud!

Mida jõulud Teile tähendavad?

Jõuluaeg ja jõulukuu tähendab väga kiiret tööaega, aga 24. detsembri õhtu traditsioon on olla oma perega ja sugulastega koos jõululaua taga, sellepärast on kujunenud, et viimane jõuluvana visiit on jõuluõhtul kell 20.

Kuidas saab Teiega kontakti?

Kontakti saab läbi Facebooki lehe: Jõuluvana Viimsist.

Jõuluvana Vahur Kaua olete jõuluvanaana töötanud?

Olen olnud jõuluvana viimased 25 aastat. 2006. aastal sai käidud Eestit esindamas jõuluvana maailma-meistrivõistlustel Gällivares.

Miks on hea olla jõuluvana?

Jõulud on andmise ja rahu aeg ja seda jõuluvana ka teeb. Ta toob peredesse rõõmu ja elevust. Lapsed saavad näidata, mida nad on vahepeal õppinud. Jõuluvana on eelnevalt alati ka "luuret" teinud, keda kiita, keda tagant utsitada.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad? Aga täiskasvanud?

Olen oma praktika jooksul näinud väga erinevaid kingikotte. Eks lapsed loodavad ikka seda, mida nad jõuluvana kirjas soovinud on. On peresid, kus jagatakse mõned kingid, ja peresid, kus jõulumees vajab abi kingikottide tassimisel. Olen ühe korra toonud kingiks ka koerakutsika ja ATV.

Mida jõulud Teile tähendavad?

Jõuluvana kõige kiirem aeg on loomulikult jõululaupäev, kui külastan keskeltläbi 10 peret. Mitmes peres

Jõuluvana Viimsist tööpostil. Foto: erakogu

Emad hoiavad ehk rohkem kaalul silma peal, aga ega nemadki ühest heast kommikarbist ära ei ütle.

ka 25. detsembril, mil vanal suurem kiire möödas ja tellimine soodsam ka!

Jõuluvana etteastet oodatakse tihti ka minu poolt juhitud firma jõulupidudel, sünnipäevadel või juubelitel.

Jõuluvana peab enne peresse, lasteaeda või peole minekut ettevalmistusi tegema: eritellimuse järgi tehtud kuub tahab harjamist ja habe kammimist. Habemest võib julgelt sikutada, see ei ole vatist, vaid päris kõvasti lõua küljes kinni.

Kuidas saab Teiega kontakti?
Minu tegemistest saab ülevaate www.peojuht.com ja ühendust kõige paremini e-maili teel: info@peojuht.com.

Jõuluvana Andres
Kaua olete jõuluvananana töötanud?

Algust sai tehtud eelmisel sajandil. Mäletan esimest kingijagamist, mis toimus aastal 1986 Tallinna Pedagoogilise Instituudi töötajate jõulu-

Jõuluvana Andres. Foto: erakogu

Mõistagi on Memm ennist pötradel kõhu täis söötnud ja minu ülesandeks jääb vaid saani ronida ja teele asuda!

peol, kus päkapikkudeks olid minu kõrval kaksikud Anu ja Kadri Tali, vaevalt et nad ise seda enam mäletavad.

Miks on hea olla jõuluvana?

Aasta oodataval ajal koputamine uksele, mida tullakse ootusärevalt avama, paneb ka endal südame soojalt tuksuma ja täidab igal kohutumisel üha uuesti sellise rõõmuga, mida on sõnadega keeruline seletada. See on jagamise aeg, kus headus vallutab maailma ja inimestest on vaid hea meel.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad? Aga täiskasvanud?

Et kott oleks täidetud kõige sellega, mis soovid jõuluvana postkontoris- se sai saadetud, ja muidugi Kalevi komme. Tõsiselt!

Täiskasvanud ootavad kingitust, mida on valitud ja pakitud sooviga valmistada kingisaajale rõõmu.

Mida jõulud Teile tähendavad?

Saan jõulukuul taas aasta vanemaks ja ka elukogenumaks. Kuid ärgem unustagem, et jõulud on eelkõige kristlik püha, kus meil on põhjust mõtiskleda, kust me tule-

me ja kuhu oleme teel ning milline saab olema meie jalajälg inimesena, mida suudame oma tegevusega siin maailmas kinkida lähedastele ja tulevastele põlvedele.

Jõuluvana Hans Kristian
on Sinu poole teel. Foto: erakogu

Jõuluvana Vahur
uksel piilumas. Foto: erakogu

Jõulutaat
kinke jagamas. Foto: erakogu

Kuidas saab Teiega kontakti?

Kirjutage mulle sihtasutuse Kihelkonna Laagrikeskus e-posti aadressile kihlake@hot.ee ja lepime kohtumiste osas kokku!

Jõuluvana Hans Kristian

Kaua olete jõuluvananana töötanud?

Mina olen jõuluvananana töötanud pea 13 aastat!

Miks on hea olla jõuluvana?

Jõuluvana ameti puhul on ääretult oluline jõuda kõikide lasteni terves maailmas ja kui mind on õnnistatud andega jõuda nendeni, ei raatsi ma seda mitte kasutada.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad? Aga täiskasvanud?

Eks iga lapse soovid ja unelmad on erinevad. Enamasti soovitakse kingikotti midagi, mida on juba amusest ajast ihaldatud, aga mis pole temani mingil põhjusel jõudnud. Üldiselt teevad meele rõõmsaks igat masti kingitused, vahet ei ole, kas on nad täiskasvanud või lapsed! Silm särab kõigil ühtemoodi!

Mida jõulud Teile tähendavad?

Jõulud on üks tants ja trall ja kukerpall! Aeg, mil tuleb oma tolmunud keha lumevaalude vahele vedada, hääld puhtaks laulda ja saani istuda! Mõistagi on Memm ennist pötradel kõhu täis söötnud ja minu ülesandeks jääb vaid saani ronida ja teele asuda!

Kuidas saab Teiega kontakti?

Minuga saab ühendust e-maili teel! Kodusid külastan kuni jõululaupäevani välja! Firmapidusid hakkame pidama juba detsemb-

ri algusest! Niisiis, pole enam aega raisata, vaid tuleb kribinal-krabinal e-mail teele minu poole teele saata: hanskristianois@gmail.com.

Jõulutaat

Kaua olete jõuluvananana töötanud?

Oma 42 eluaastast olen olnud jõulutaat 27 aastat. Alustasin, kui olin 16-aastane.

Miks on hea olla jõuluvana?

Jaa, muidugi! See on nii huvitav kogemus, mida see teistele rõõmu valmistamine jõulutaadile endale annab. See on ju nii siiras hetk, kui laps loeb luuletust ja vaatab jõulutaadile sügavalt silma. Võtab ju enastki pabistama, kui jõulutaadile luuletust lugema pean.

Mida lapsed enamasti kingikotti ootavad?

Natuke kurb on, et see maailm on läinud nii materiaalseks ja asjade keskseks. Muidugi ootavad paljud lapsed, et jõulutaat tooks neile uue telefoni või mängukonsooli. Aga on ka neid, kes tunnevad siirast rõõmu uuest kelgust või uiskudest. Samas, lasteaedades ja koolides jagan vaid komme ja oh seda rõõmu, kui jõulutaadiga tantsida saab. Nimelt meeldib mulle väga lapsi üllatada ja nendega koos midagi vahvat teha, kui nad pakile järgi tulevad – nii on see emotsioon kordades suurem.

Aga täiskasvanud?

Soovivad rohkem jõulutaadiga juttu rääkida, tembutada ja arvan, et see kingitus on neil teisejärgulisem, peaasi, et päkapikud on neid märganud ja taadile kingituse kotti pistnud.

Mida jõulud Teile tähendavad?

Jõulud on minu jaoks üks äraütlemata ilus aeg. Palju rõõmu ja naeru, palju ilusaid emotsioone. Palju uusi tutvavaid. Samas on see minu jaoks aasta üks kiiremaid aegu. Kuid kindlasti on see rahu ja perega olemise aeg.

Kuidas saab Teiega kontakti?

Minuga saab kontakti läbi FB lehekülje JÕULUTAAT @joulutaat. Mind leiab ka Instagramis @joulutaat. Veel saab mulle kirjutada: kiritaadile@gmail.com ja alati võib ka helistada numbril 508 0674.

Jane Saks

